

NR 17 • 3. OKTOOBER 2012 • IGA LIIGE LOEB!

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

AASTA
KONKURENTSIVÕIMELISIM
ETTEVÕTE TAAS EESTI
SUURIM MOBIILIOPERAATOR

EMT AS

Loe lähemalt lk 12

airline of
the year 2012/13
an excellence award

v n alates **59⁹⁰€**

Lennuperiood 05.01-31.08.2013.

Stockholm, Helsingi, Trondheim al. 49.90€
Peterburi al. 60.90€ Nizza, London al. 79.90€

Kampaania tingimused:

Müügiperiood: 01.-31.10.2012. Pakkumine kehtib pileti ostuks lendudele, mis toimuvad ajavahemikus 01.03-31.08.2013. Ühe suuna hinnad algusega Tallinnast, ostes pileti Estonian Airi kodulehelt. Hinnad sisaldavad kõiki makse ja tasusid. Kampaanias näidatud hinnaga kohtade arv on piiratud.

 **Vienna
International
Airport**

 ESTONIAN AIR

www.estonian-air.ee

KAS OMAVALITSUSED PEAKSID PANUSTAMA ROHKEM

ETTEVÖTJASÕBRALIKU KESKKONNA LOOMISSE?

MAIT PALTS
Peadirektor

Hiljutine Kaubanduskoja liikmete seas läbiviidud küsitlus andis vastuseks selge jah. Pean tunnustama, et sellist vastust me ka eeldasime. Meil on hea meel, et see kinnitust leidis.

Kuid loomulikult ei olnud küsitluse eesmärk ainult see, et saada kinnitusi hüpoteesidele, milleks on ainst andnud aegade jooksul kogutud üksikute ettevõtjate mured ja tagasiside. Soov oli saada veelgi laiemalt teada, milline on ettevõtjate üldine kogemus ja meelsus kohalike omavalitsuste suhtes ja saada ka probleemide kohta detailsemat infot. Nüüd on see olemas ja kahjuks ei rõõmusta saadud info meid absoluutselt. Kuigi eks on ka positiivseid arvamusi ja näiteid.

Väga mitmed ettevõtjad iseloomustasid ettevõtete suhet omavalitsustesse sõnadega: „meie ei puuduta neid ja nemad ei huvitu meist“. Võiks ju selle peale ka küsida, et ehk ongi tegemist normaalse olukorraga, kus kõik saavad tegeleda oma asjaga ja üksteist ei segata. Paraku ei ole selline suhe pikas perspektiivis kuigi kestlik ja võibki viia lõpuks välja olukordadeni, kus linnaametnik ütleb avalikult, et erasektori arvamus ei lähe neile korda ja sellega nad kindlasti arvestama ei hakka.

Õnneks ei ole selliseid situatsioone siiski väga tihti ette tulnud, kuid

küsimus ei olegi selles. Selliseid arvamusi ei peakski tekkima ja ei teki, kui eesmärk on riigi ja kogukonna üldise heaolu kasv ning kui ollakse motiveeritud seda looma.

Täna tundub, et enamikel juhtudel on omavalitsuste motivatsioon ettevõtlust oma valla või linna territooriumil soodustada null või koguni miinusmärgiga. Ja küsimus ei ole siin selles, et seadus ei kohusta omavalitsusi ettevõtlusele tähelepanu pöörama (tõsi, sellist kohustust kohalike omavalitsustele keegi seadusega pannud ei ole), vaid puudu on motivatsioonist ja tahetest. Nõustun, et mõnel juhul võib olla puudu ka võimekusest, kuid me ei ole kohanud ka ülemäära neid, kes selles küsimuses nõuandnet sooviksid saada või ettevõtluse poolega kontakti otsiksid.

Järgnevate kuude või aasta küsimus võikski seisneda selles, et leida need motivaatorid, mis tekitaksid kogukonna tasandil huvi ettevõtlust soodustada. Olgu need siis maksunduslikud meetmed või teadlikkuse tõstmisele suunatud initsiatiivid, kuid ilma nende üle arutlemata ilmselt olukord ka ei muutu.

Sellest, et olukord ei ole lootusetu ning et probleem on pigem motivatsioonis kui mõne seadusepüga puudumises, annavad märku ka positiivsed näited. Nii oli küsitluse tagasisides siiski mitmel korral kirjeldatud tegevusi ja nimetatud omavalitsusi või piirkondi, kus ettevõtlust soositakse – Emmaste vald, Tartu linn ning märgiti ära ka Võrumaad, kus soovitakse

Enamikel juhtudel on omavalitsuste motivatsioon ettevõtlust oma valla või linna territooriumil soodustada null või koguni miinusmärgiga.

koos piirkonda ettevõtjale atraktiivsemaks muuta. Samuti on Ida-Virumaal astunud just maakonna tasemel mitmeid samme, kuidas piirkonda tervikuna ettevõtjatele atraktiivsemaks muuta.

Selliste algatuste üle on alati hea meel. Oleks neid vaid rohkem, sest nii muutuks Eesti ka tervikuna ettevõtlikumaks. ■

SISUKORD

JUHTKIRI	
Kas omavalitsused peaksid panustama rohkem ettevõtjasõbraliku keskkonna loomisse?	3
SEADUSANDLUS	
Avalike teenuste paremast korraldamisest	5
Üürileandja pandiõigus üürniku asjadele	6
LIIKMEKÜSITLUS	
Küsitluse kokkuvõte: milline on kohalike omavalitsuste suhtumine ettevõtlusesse?	7
EUROOPA UUDISED	
Töötajate lähetamise tulevases regulatsioonist	9
KONKURENTSIVÕIME	
Konkurentsivõime edetabel 2012 – 10 aastat mõõduvõtmist	12
KOJA LIIKMED	
Koja uute liikmete vastuvõtt – uute liikmete kohtumispaik	14
AS Remedium – kõik ettevõtted ei pea asuma Tallinnas	15
JUHTIMISVEERG	
Miks Estonian Airi, Eesti Energia ja Arengufondi juhid on igavesti kriitikute hammaste vahel	16
INNOVATSIOONIVEERG	
Septembris selgusid Eesti Disainiauhinnad 2012 laureaadid	17
TAGASIVAADE	
Eesti ettevõtjad Soome suurimal allhankemessil Alihankinta 2012	18
TEATED	19
LIIKMELT LIIKMELE	24
RIIGIHANKETEATED	25
KOOSTÖÖPAKKUMISED	25
JUUBILARID	26

KALENDER

4. oktoober	Naisettevõtluse konverents Tallink Spa & Conference Hotel (Sadama 11a, Tallinn) Triin Udris • Tel: 604 0090 • E-post: triin@koda.ee
4. oktoober	Ärihommikusöök Pärnus – Sandor Liive Scandic Rannahotellis (Ranna puistee 5, Pärnu) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
9. oktoober	Hommikukohv suursaadikuga: majandusdiplomaat Eesti Saatkonnas Kasahstanis – Margus Solnson Priit Raamat • Tel: 604 0087 • E-post: priit@koda.ee
12. oktoober	Ida-Virumaa arengukonverents 2012 Jõhvi Kontserdimajas (Pargi 40, Jõhvi) Margus Ilmjärv • Tel: 502 3699 • E-post: margus@koda.ee
15. oktoober	ÜRO hangete koolitus Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Gerly Jostov • Tel: 604 0082 • E-post: gerly.jostov@koda.ee
16. oktoober	Finantskoolitus firma võtmeisikutele • II Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
17. oktoober	Seminar „ELi majandusruum – piirideta tegevusväli” Swissôtel Tallinnas (Tornimäe 3, Tallinn) Triin Udris • Tel: 604 0090 • E-post: triin@koda.ee
19. oktoober	Korea sihtturuseminar Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee
19. oktoober	Infopäev „Ärivoimalused Venemaal” Tartus Koostöös SA-ga Tartu Ärinõuandla Konverentsiruumis ZAAL (Raekoja plats 10, Tartu) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: tartu@koda.ee
23. oktoober	Visiooniseminar „Tehnoloogia areng ja tuleviku töökoht” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Moonika Kukk • Tel: 604 0060 • E-post: moonika.kukk@koda.ee
29. oktoober	Seminar „Suunanäitaja – pretensiooni esitamise õigus ja müügarantii” Kersti Võlu Koolituskeskuses (Kooli 7, Jõhvi) Margus Ilmjärv • Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee
31. oktoober	Seminar „Raamatupidamislikud hinnangud ja nende kajastamine” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson Tel: 744 2196 • E-post: toomas.hansson@koda.ee

TÄPSEM INFO KÕIGI ÜRITUSTE KOHTA
AADRESSIL WWW.KODA.EE

AVALIKE TEENUSTE PAREMAST KORRALDAMISEST

KOIDU MÖLDERSON
Politikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on kooskõlastamisele esitanud avalike teenuste korraldamise rohelise raamatu, millega soovitakse tuua välja terviklik lähenemine avalike teenuste korraldamise probleemidele ja võimalikele lahendustele Eestis.

OLULINE:

- Rohelise raamatu eesmärk on leppida kokku eeldused lihtsa, mittekoormava, arusaadava, läbipaistva, turvalise, tõhusa ja kuluefektiivse avaliku teenuse korraldamises riigi ja kohalike omavalitsuste asutuste poolt.

Nimetatud dokumendi eesmärk on leppida kokku eeldused lihtsa, mittekoormava, arusaadava, läbipaistva, turvalise, tõhusa ja kuluefektiivse avaliku teenuse korraldamises riigi ja kohalike omavalitsuste asutuste poolt.

Avalike teenuste definitsioon on potentsiaalselt äärmiselt lai: kõiki avaliku sektori pakutavaid teenuseid hõlmav, seega võib avalik teenus olla nii maksude kogumine, personaalne isikuteenus nagu sotsiaalnõustamine või lapsehoid, või mõni järelevalvetoiming.

Ettevõtja või ka inimese seisukohast ei ole oluline mitte niivõrd see, milline riigi või kohaliku omavalitsuse asutus mingit konkreetset teenust osutab, vaid mõõdupuuks on pigem teenuste kättesaadavus, ehk ei teata mõnest sobivast teenusest, mida pakutakse või puudub ligipääs teenusele ettevõtte geograafilise asukoha, tehnoloogiliste (puudub ligipääs internetile vms) takistuste tõttu, või on probleemiks teenuse kvaliteet ning osutamise kiirus.

Rohelises raamatus on probleemi dena toodud, et nii füüsilise teenindamise korraldamisel kui ka e-teenuse arendamisel pole alati arvestatud kasutajamugavust ja

-sõbralikkust: nt samu andmeid küsitakse mitmeid kordi ning erinevate asutuste poolt, inimesele ei anta täpset ülevaadet teenuse osutamise käigust, vaheetappidest ning tähtjast. Lisaks on riigi- ja kohalike omavalitsuste asutuste teenusportaalid killustatud erinevate veebilehtede vahel. Tulemusena võib avaliku teenuse osutamine olla aeglasem, raskemini mõistetav, isikute jaoks kallim ning aeganõudvam.

Eeltoodud kitsaskohad on tekkinud sellest, et kehtestamata on avalike teenuste miinimumnõuded, st kus, millised ja millisel tasemel peavad avalikud teenused olema kättesaadavad. Arvutite ja internetiühendusega kaasnevate võimaluste levik, arvutikasutamise oskuste paranemine ning avalike e-teenuste arendamine on viinud selleni, et füüsilise teenindamise maht on viimastel aastatel järsult vähenenud.

Rohelises raamatus jõuti arusaamisele, et avaliku teenuse kättesaadavus peaks olema riigi- ja kohalike omavalitsuste asutuste ümberkorraldamise peamine prioriteet. Asutuste tegevuse arendamisel ja ümberkujundamisel tuleb lähtuda isikute vajadustest. Suund peaks olema sellel, et isikutele/ettevõtetele luuakse mugavad

tingimused riigiga suhtlemiseks, ilma et nad peaksid midagi teadma avaliku sektori asutuste struktuurist, rollide jaotusest ja vastutus-aladest, kuna teenuse tarbijaid

Avalike teenuste kanaliteks võiksid olla ühtne elektrooniline kontaktpunkt, ühtne füüsiline kontaktpunkt ning ka üks üleriigiline infotelefon, milles töötaksid erinevate asutuste ametnikud.

huvitab teenus ise, mitte asutus, kes seda osutab. Avalike teenuste kanaliteks võiksid olla ühtne elektrooniline kontaktpunkt, ühtne füüsiline kontaktpunkt ning ka üks üleriigiline infotelefon, milles töötaksid erinevate asutuste ametnikud.

Kahtlemata oleme nõus põhimõttega, et inimeselt/ettevõtelt ei peaks erinevad riigi või kohalike omavalitsuste asutused küsima samu andmeid topelt ning soovitav oleks ka teabe või teenuse saamine kiirelt ja kvaliteetselt – seega on igati tervitatav ministeeriumi algatus korraldada süsteemselt avalike teenuste pakkumist. ■

Pikemalt on võimalik avalike teenuste korraldamise rohelise raamatuga tutvuda Koja kodulehel www.koda.ee ning oodatud on ka kõik ettepanekud ning kommentaarid antud valdkonnas e-posti aadressile koidu@koda.ee.

ÜÜRILEANDJA PANDIÕIGUS ÜÜRNIKU ASJADELE

MART KÄGU
Politikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

Tänases artiklis räägime ülevaatlilikult sellest, kuidas ja millises ulatuses on üürileandjal õigus teostada talle kuuluvat pandiõigust üürniku asjade suhtes. Praktikas tekib pandiõiguse teostamise vajadus olukorras, kus üürnik on üürileandjale võlgu (nt üüriraha) ja asjaolud tingivad vajaduse seda nõuet tagada.

OLULINE:

- Praktikas tekib pandiõiguse teostamise vajadus olukorras, kus üürnik on üürileandjale võlgu.
- Eelduslikult ulatub pandiõigus kõigile üüritud ruumis asuvatele vallasasjadele.
- Kui üürileandjal on teadlik, et asjad kuuluvad kolmandale isikule, ei tohiks üürileandja oma pandiõigust nende asjade suhtes teostada.

Antud olukorda reguleerivad eelkõige võlaõigusseaduse üürilepingu sätted. Kinnisasja üürileandjal on üürilepingust tulenevate nõuete tagamiseks pandiõigus üüritud kinnisasjal asuvatele ja ruumi üürimisel selle sisustusse või kasutamise juurde kuuluvatele vallasasjadele. Selline pandiõigus on siiski teatud määral piiratud. Need piirangud on eelkõige seotud panditavate asjade väärtuse

ja teatud asjade puhul ka pandiõiguse teostamise keeluga. Seda teemat käsitleme allpool Riigikohtu otsuse nr 3-2-1-8-08 valguses. Riigikohtu praktika on siinkohal oluline allikas üürileandja pandiõiguse sisu ja ulatuse täpsemal määratlemisel.

Kas üürileandja võib soovikorral kõik üüritaval pinnal olevad asjad pantida?

Üks olulisemaid küsimusi on kindlasti see, milliste asjade suhtes võib pandiõigust teostada.

Riigikohus selgitab, et sellele küsimusele vastamisel tuleb selgusele jõuda, kas üüritud ruumis asuvad vallasasjad kuuluvad üüritud ruumi sisustusse või selle kasutamise juurde. Ruumi sisustusse kuulub esmajoones mööbel, äriruumi puhul ka nt kaubariiulid, statsionaarsed masinad ja seadmed. Ruumi kasutamise juurde kuuluvad vallasasjad on Riigikohtu hinnangul esmajoones sellised vallasasjad, mis võimaldavad ruumi sihipärast kasutamist või teenivad seda. Büroorumide puhul nt arvutid, koopia- masinad jms. Kui tegemist on kaupluse- või kaubalaorumidega, kuuluvad Riigikohtu hinnangul ruumide sihtotstarvet arvestades ruumide kasutamise juurde ka

sinna müügiks toodud või sel eesmärgil ladustatud kaubad. Üürileandja pandiõigusega võivad olla koormatud ka kolmandate isikute vallasasjad, mis asuvad üüritud ruumis. See ei tähenda siiski seda, et kolmandad isikud ei võiks neid hiljem välja nõuda.

Eeltoodu valguses võib järeldada, et eelduslikult ulatub pandiõigus kõigile üüritud ruumis asuvatele vallasasjadele. Erandiks on siiski asjad, millele ei saa pöörata sissenõuet täitemenetluse seadustiku kohaselt (nt teatud isiklikud esemed, hädavajalikud esemed olmevajaduste rahuldamiseks, arhiivaalid jms). Ühtlasi ei ole üüritud ruumi sisustusse või kasutamise juurde kuuluvaks ajutiselt ruumi toodud asjad, mille sihtotstarve ei ole kuuluda ruumi sisustusse või selle kasutamise juurde (nt ruumi remondi korral remontimiseks tarvilikud seadmed ja vahendid).

Lisaks eeltoodule on oluline pandiõiguse teostamise seisukohalt ka üürileandja teadmine, kas asi kuulub üürnikule või kolmandale isikule. Kui üürileandjal on teadlik või arvestades asjaolusid peaks olema teadlik, et asjad kuuluvad kolmandale isikule, siis ei tohiks üürileandja oma pandiõigust nende asjade suhtes teostada. Siin-

kohal tuleb rõhutada siiski seda, et üürileandja ei pea tegema mingisuguseid erilisi pingutusi asjade kuuluvuse väljaselgitamiseks. Üürileandja ei pea üüripinnal olevate kaupade puhul eeldama, et need kuuluvad kolmandatele isikutele. Kui kolmandad isikud soovivad oma asjad üürileandja pandiõiguse alt välistada, peavad nad tagama, et üürileandjat nende omandist asjade ruumi viimisel viivitamata teavitataks. Kui üürileandja on pandiõigust juba teostanud, siis on kolmandatel isikutel need asjad õigus üürileandjalt välja nõuda. Mõistagi on vaja sellisel juhul tõendada omandiõigust. Kui asjade väljaandmine pole võimalik või õigustatud isik on arusaadaval põhjusel kaotanud huvi vaidlustaluste kaupade tagastamise vastu, siis on põhjendatud nõuda asjade asemel kahju hüvitamist nende väärtuse hüvitamise näol.

Kas üürileandja võib üürniku asju oma valdusse võtta omaabi korras?

Esmalt tuleb rõhutada, et omaabi on väga äärmuslik käitumisviis ning selle kergekäeline lubatavus seaks ohtu õigusrahu toimimisele, st tekiks oht, et inimesed hakkaksid sisuliselt oma subjektiivse äranägemise järgi asju enda valdusse

võtma. Seega üldine reegel on, et kui keegi arvab olevat temale kuu- luva asja kellegi kolmanda isiku valduses ja viimane keeldub asja välja andmast, peaks esimene pöörduma kohtusse asja väljaand- mise nõudega (vindikatsioonihagi). Teatud juhtudel on siiski lubatud ka omaabi rakendada. Käesoleva artikli valguses on omaabi aktsep- teeritav eelkõige juhul, kui üürnik tahab ruumis leiduvaid asju ära viia. Eeltoodu hõlmab nt olukordi, kus üürnik on üritanud asju üürile- andja pandiõiguse teostamise väl- timiseks ruumist ära viia või kui seda on ilmselt karta ja asjade valvamine ja säilitamine üürniku ruumis oleks üürileandjale eba- mõistlikult koormav.

Millises väärtuses võib üürileandja võtta enda valdusse üürniku asju?

Kui üürnik tahab ära kolida või ruumides leiduvaid asju ära viia, võib üürileandja asju kinni pidada (sh omaabi korras) ulatuses, mis on vajalik tema nõuete täitmise taga- miseks. Kuidas neid nõudeid mää- ratleda? Seaduse järgi on üürile- andja pandiõigusega tagatud üüri- lepingust tulenevad jooksva ja sellele eelneva aasta üüri- nõuded, samuti hüvitisnõuded. Riigikohus on seisukohal, et üürileandja pandiõigus tagab ka kõrval- nõudeid, nagu viivise- ja leppe- trahvinõuded, samuti menetlus- kulusid, asja müügiga seotud kul- latusi ja pandipidaja poolt pan- dieseme säilitamiseks tehtud vaja- likke kulutusi.

Kõige selle juures peab meeles pi- dama siiski seda, et üürileandja ei tohi oma pandiõigust kuritarvitada ega rikkuda panditud asjade omanike õigusi, st võtta oma val- dusse rohkem asju, kui on vajalik tema nõuete rahuldamiseks, ega pidada asju kinni nt võimalike tulevaste nõuete tagamiseks. ■

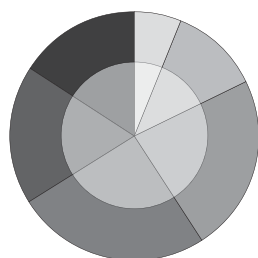
KÜSITLUSE KOKKUVÕTE:

MILLINE ON KOHALIKE OMAVALITSUSTE SUHTUMINE ETTEVÕTLUSESSE?

Kaubanduskoda viis oma liikmete seas läbi küsitluse, mille eesmärgiks oli saada ettevõtetele tagasisidet kohalike omavalitsuste (KOV) ettevõtjasõbralikkuse kohta. Küsitluse tulemused näitavad, et ettevõtjate hinnangul võiks KOVdel olla suurem huvi ja motivatsioon ettevõtluse arendamise vastu ning olukorra parandamiseks võiks näiteks osa ettevõtte tulumaksust laekuda KOVde eelarvesse.

JONIS 1 KOVde suhtumine ettevõtlusesse

- Ei oska öelda – 6,3%
- Ettevõtjasõbralik – 11,6%
- Pigem ettevõtja- sõbralik – 23,2%
- Nii ja naa (neutraalne) – 25,3%
- Pigem ettevõtja- vaenulik – 17,9%
- Ettevõtjavenulik – 15,8%

Viiimase aasta jooksul on Kaubanduskoja liikmed küsi- nud küsimusi, mis on otsesemalt või kaudsemalt seotud KOVde ja nende ettevõtjasõbralikkusega. Enamasti on need küsimused tingitud negatiivsetest kogemustest kohalike omavalitsustega suhtle- misel, kuigi esineb ka väga positiiv- seid näiteid. Olukorrast põhjali- kuma ülevaate saamiseks viisime läbi küsitluse, millele vastas 95 et- tevõtet 42 erinevast KOVst. Kõige enam vastajaid oli Tallinnast (38%), järgnesid Tartu linn (7%) ja Rae vald (4%). Siinkohal täname kõiki küsitlusele vastajaid.

KOVde suhtumine ettevõtlusesse

Üldistatult võib öelda, et ette- võtete hinnangul on KOVde suhtu- mine ettevõtlusesse neutraalne. Sellist arvamust toetas iga neljas küsitlusele vastaja. Veidi üle kol- mandiku ettevõtetest leidsid, et KOV on ettevõtjasõbralik või pigem ettevõtjasõbralik. Samas suurus- järgus vastajaid andis ka vastupi- dise hinnangu.

Küsitluse tulemused näitavad, et ettevõtjate hinnangul ei ole KOVde suhtumine ettevõtlusesse viima- sel paaril aastal oluliselt muutunud (53% vastajatest). Ainult 13% et- tevõtetest usuvad, et olukord on läinud paremaks. Samas iga viies ettevõtte leiab, et KOV on muutu- nud pigem ettevõtjavenulikumaks.

Tallinn eristub

Kui võrrelda tulemusi KOVde lõikes, siis on näha, et Tallinna osas on et- tevõtjate hinnangud oluliselt kri- itilisemad kui muude KOVde osas.

Tallinnas tegutsevatest ettevõtjatest leidsid üle poole, et linna suhtumine ettevõtlu- ssesse on ettevõtja- vaenulik ning ainult 17% arvates on Tallinn ettevõtjasõbralik.

Näiteks Tallinnas tegutsevatest ettevõtjatest leidsid üle poole, et

linna suhtumine ettevõtlusesse on ettevõtjavenulik ning ainult 17% arvates on Tallinn ettevõtjasõbralik. Ülejäänud KOVde puhul on protsendid peaaegu vastupidised: 20% vastajatest hindavad KOV suhtumist ettevõtlusesse ettevõtjavenulikuks ja 46% ettevõtjasõbralikuks.

Millised on probleemid?

Üle poole vastanutest tõdesid, et KOV ei ole takistanud nende ettevõtte tegevust. Samas kinnitas 70% ettevõtetest, et KOV ei ole ka soodustanud/toetanud ettevõtte arengut. Murettekitavaks võib aga pidada asjaolu, et kolmandik ettevõtetest leiavad, et KOV on vähesel määral või oluliselt takistanud nende arengut. Tallinna linna

puhul on see näitaja veelgi kõrgem ehk peaaegu igal teisel ettevõttel on selline negatiivne kogemus.

Vastajad tõid välja, et ettevõtluse takistamine või piiramine KOV poolt seisneb peamiselt liigses bürokraatias. Probleeme esineb näiteks seoses detailplaneeringutega, ehitusloa menetlemisega ning KOV töötajate madala professionaalsuse tõttu.

Miks ei ole kohalikul omavalitsused ettevõtjasõbralikumad?

Küsitlusega soovisime ka teada saada, mis on ettevõtjate hinnangul peamised põhjused, mis takistavad KOVsid tänasega võrreldes veelgi ettevõtjasõbralikumad ole-

mast. Tulemused näitavad, et peamise probleemina nähakse KOVde vähest huvi ja motivatsiooni ettevõtluse arendamise suhtes (66% vastajatest). Kolmandiku ettevõtete hinnangul ei ole KOVd piisavalt ettevõtjasõbralikud, sest neil puudub seadusest tulenev kohustus ettevõtlust soodustada. Üle veerandi vastanutest tõid takistava tegurina välja veel KOV töötajate vähese professionaalsuse ning rahapuuduse.

Kuidas suurendada kohalike omavalitsuste ettevõtjasõbralikkust?

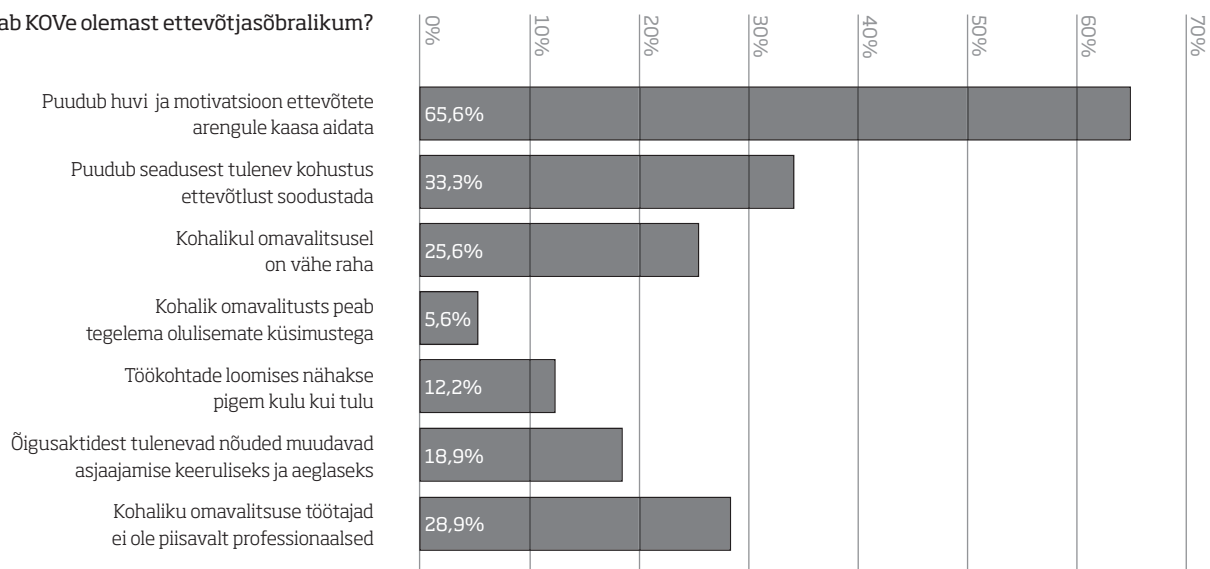
Lisaks hetkeolukorra kaardistamisele soovisime ettevõtjatelt teada, milliseid samme oleks vaja astuda,

et KOVdel oleks suurem motivatsioon ettevõtluse arendamise vastu.

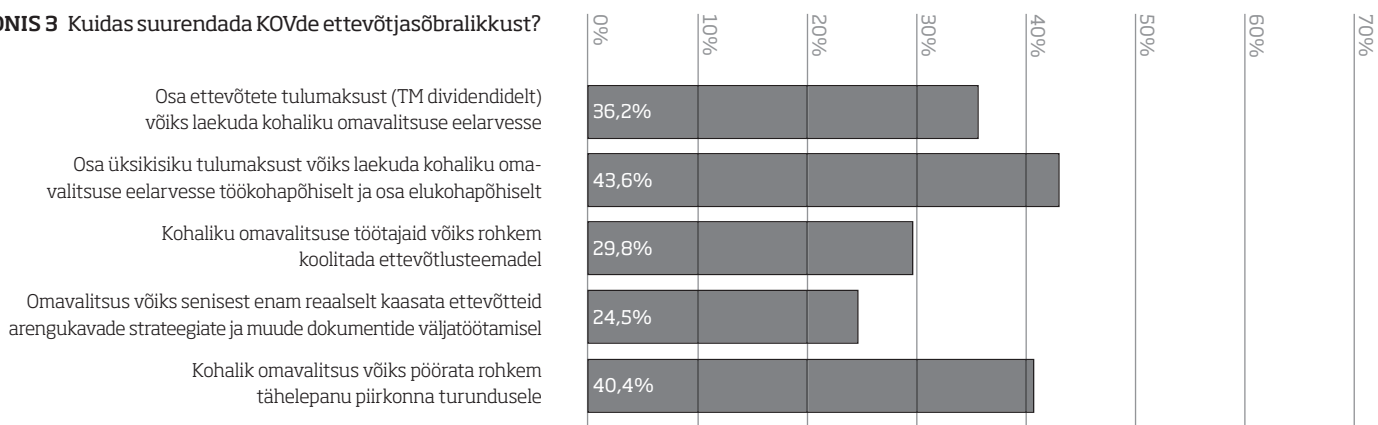
Enamik küsitlusele vastanutest soovitasid teha muudatusi maksusüsteemis eesmärgiga suurendada KOVde tulusid. Näiteks 44% ettevõtetest toetas ideed, mille kohaselt osa üksikisiku tulumaksust võiks laekuda KOV eelarvesse töökohapõhiselt ja osa elukohapõhiselt ning 35% hinnangul võiks osa ettevõtte tulumaksust laekuda KOV eelarvesse.

Lisaks leiti, et ettevõtjasõbralikkuse suurendamiseks võiks KOV oma töötajaid ettevõtlusteemadel rohkem koolitada (30%) ning pöörata suuremat tähelepanu piirkonna turundusele (40%). ■

JOONIS 2 Mis takistab KOVe olemast ettevõtjasõbralikum?

JOONIS 3 Kuidas suurendada KOVde ettevõtjasõbralikkust?

TÖÖTAJATE LÄHETAMISE TULEVASEST REGULATSIOONIST

REET TEDER

Kaubanduskoja esindaja Euroopa
Majandus- ja Sotsiaalkomitees

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees on juba mõnda aega kütnud kirgi arvamuse koostamine töötajate lähetamise direktiivi jõustamisdirektiivi kohta. Selles debatis pörkusid reljeefselt töötajate esindajate ja tööandjate esindajate erinevad positsioonid.

Tausta selgituseks – jõustamisdirektiivi koostamine on suuresti ajendatud Euroopa Kohtu 2007.-2008. aasta otsustest kohtuasjades Viking Line, Laval, Rüffert ja komisjon vs Luksemburg, mis käivitasid elava arutelu selle üle, kuidas mõjutab teenuste osutamise vabadus ja asutamisevabadus töötajate õiguste kaitset ning ametiühingute rolli töötajate õiguste kaitsmisel piiriülestes olukordades. Euroopa ametiühingute ja mõnede Euroopa Parlamendi fraktsioonide arvates on need kohtu otsused antisotsiaalsed. Ametiühing nimetab neid sotsiaalse dumpingu lubadeks ja nõuab Euroopa Liidu (EL) õigusakti muutmist, et vältida seda, et kohtunikud teeksid tulevikus otsuseid, mis ametiühingute meelest kahjustavad töötajate huve. Sellest lähtuvalt on ametiühingute organisatsioonid esitanud kaks peamist nõudmist:

- töötajate lähetamise direktiivi (direktiiv 96/71/EÜ) läbivaatamine, et lisada viide põhimõttele „sama töö eest võrdne tasu“ ja võimaldada vastuvõtval liik-

mesriigil kohaldada soodsamaid tingimusi kui on nähtud ette põhitöötingimustes;

- lisada aluslepingutesse sotsiaalarengu protokoll, millega antaks sotsiaalsetele põhiõigustele ülimuslikkus majandusvabaduste ees.

Muud sidusrühmad on olnud nende kohtulahendite osas teistsugusel seisukohal. Ettevõtjate esindajail on hea meel ning nad ei näe vajadust direktiivi läbivaatamiseks. Enamik liikmesriike on samal arvamusel. Liikmesriigid, keda need kohtuotsused kõige enam puudutasid (Rootsi, Saksamaa, Luksemburg ja Taani) on kohtuotsuste järgimiseks oma seadusi muutnud.

Et pikk teema lühidalt kokku võtta märkin, et Euroopa Komisjon ei asunud uut lähetamise direktiivi koostama, küll aga võttis kõige teravamate probleemide ja vastuolude lahendamiseks ette töötajate lähetamise direktiivi jõustamisdirektiivi tegemise. See sisaldab järgmist:

- Lähetuste kuritarvitamise ja lähetuste korrast kõrvalehoidmise ennetamise raamistikku. Direktiivis on sätteid, mille abil määrata kindlaks, kas ettevõtjal toimub sisuline tegevus, mitte üksnes sisemine juhtimise- ja/või haldustegevus. Esitatud on teenuste osutamisega seotud lähetamise põhimõtte komponentide näitlik kirjeldus ning kriteeriumid selle kohta, mida tähendab teenuseosutaja tegelik asutamine ühes liikmesriigis. See on mõeldud võltsitud lähetuste või riilifirmade kasutamise ennetamiseks.
- Eeskirjad teabe kättesaadavuse kohta, s.o töötajate ja äriühingute teabevajaduse kohta seoses oma õiguste ja kohustustega. Nähakse ette üksikasjalikke meetmeid tööturu eeskirju puudutava teabe üldiselt kättesaadavaks tegemise kohta, sh juhul, kui tingimused on sätestatud kollektiivlepingutes.
- Lähetamise eest vastutavate riigiasutuste koostöö regulatsioon.
- Lähetamise järelevalve ja riiklikud kontrollimeetmed.
- Direktiivi jõustamise ja praktikas kohaldamise tagamise mehhanisme, kaebuste esitamist ja kohtu- või haldusmenetluse algatamise õigust. Siin ongi selle regulatsiooni kõige enam vaidlusi tekitav osa, mis puudutab just ehitussektorit. Nimelt nähakse ette ettevõtjate solidaarne vastutus lähetatud töötajate töötasu maksmiseks. Hõlmatud on ka töötajate vahendamise tegevate ettevõtjate lähetamised, kui tegemist on tööga ehitussektoris. Liikmesriigid võivad aga soovi korral neid sätteid laiendada teistele valdkondadele.

Lisaks on direktiivis veel sätestatud eeskirjad piiriülese jõustamise, haldustrahvide ja karistuste kohta.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees põhjustas teravaid vaidlusi just direktiivi sisse kirjutatud solidaarvastutuse põhimõtte ehitussektoris. Mis selle direktiivi

kontekstis tähendab, et lähetatud alltöövõtja töötajal on õigus, juhul kui tema vahetu tööandja jätab talle töötasu välja maksmata, nõuda oma töötasu (või ka muid osamakseid, mida alltöövõtja on võlgu jäänud sotsiaalpartnerite lepingulistele fondidele või ühendustele) peatöövõtjalt, kes on kohustatud maksmata töötasu jm tasuma.

EMSKs põhjustas teravaid vaidlusi just direktiivi sisse kirjutatud solidaarvastutuse põhimõtte ehitussektoris.

Siin tuleb tõdeda, et Euroopa Komisjon on võtnud töötajate õiguste kaitset vägagi tõsiselt. Komisjon põhjendab, et kuna tõendid näitavad, et mitmel juhul on lähetatud töötajaid ära kasutatud ning neile on maksmata jäetud palk või osa palgast, millele neil õigus on ja lähetatud töötajatel ei pruugi olla võimalust oma töövõtjale palganõuet esitada, sest ettevõtte on kadunud või see ei ole kunagi tegelikult eksisteerinudki, peab neil olema võimalus õiguste realiseerimiseks. Tagamaks, et alltöövõtjad järgiksid oma õiguslikke ja lepingulisi kohustusi, eelkõige töötajate õiguste osas, on vaja asjakohaseid, tõhusaid ja hoiatavaid meetmeid. Läbipaistvam alltöövõtt parandaks töötajate õiguste kaitset. Solidaarvastutuse sätted piirduvad praegu ehitussektoriga. Hõlmatud on aga ka ajutist tööd vahendavate tööbüroode lähetamised, kui tegemist on töödega ehitussektoris. Liikmesriigid võivad aga soovi korral neid sätteid laiendada teistele valdkondadele.

Kuna tegemist on direktiiviga, siis liikmesriikidel on, peale selle Euroopa Parlamendi poolt vastuvõtmist aega (ettepanekus kaks aastat) see oma õigusesse üle võtta. ■

EUROOPA UUDISED

DIGITAALARENGU TEGEVUSKAVA:

KOMISJON JA EUROOPA TÖÖSTUS ON VÕTNUD EESMÄRGIKS LAIENDADA JA TÄIUSTADA ROBOOTIKASEKTORIT

Euroopa Komisjon, tööstuse ja akadeemiliste ringkondade esindajad on sõlminud kokkuleppe robotikaalase avaliku ja erasektori partnerluse käivitamiseks, et aidata Euroopas tegutserval ettevõtjatel haarata suurem osa 15,5 miljardi euro suuruse aastakäibega ülemaailmsest robotikatürust. Euroopa robotikaettevõtjate ja uurimisinstituutide esindajad ning ELi asepresident Neelie Kroes kirjutasid alla vastastikuse mõistmise memorandumile, mis on esimene samm avaliku ja erasektori partnerluse käivitamise suunas 2013. aastal. Komisjon usub, et tulevane partnerlus tugevdab ELi robotikasektorit.

Euroopa Komisjoni asepresident ja digitaalarengu volinik Neelie Kroes sõnas: „Tugev robotikatööstus on Euroopa tulevase konkurentsivõime võti. Robotikatööstuse laiendamine toob kaasa uusi töökohti ja tugevdab Euroopa tööstussektorit.”

Robotika on Euroopa majanduskasvu ja konkurentsivõime üks peamisi liikumapanevaid jõude. Miljoni tööstusroboti kasutamisel luuakse või säilitatakse kogu maailmas kolm miljonit töökohta. Euroopa robotikatööstus on äärmiselt edukas, hõlmab ligikaudu neljandiku tööstusrobotite ülemaailmsest toodangust ja selle turuosa erialateenuste robotika sektoris on 50%. Kodu- ja eriala-

teenuste robotika turud kasvavad lähiaastatel eeldatavasti 40%, seejuures on kasv kõige märkimisväärsem pääste-, turva- ja professionaalsete puhastusteenustega seotud rakenduste valdkonnas. 2020. aastaks võib teenindusrobotite turumaht ületada 100 miljardit eurot aastas. Robotikaalase avaliku ja erasektori partnerluse eesmärgid on:

- töötada välja Euroopa robotikaga seotud strateegilised eesmärgid ja edendada nende elluviimist;
- parandada innovaatiliste robotikatehnoloogiate abil Euroopa tööstusalast konkurentsivõimet;
- pakkuda robotikatooteid ja -teenuseid, mis aitaks lahendada Euroopa ühiskonnaprobleeme;
- tugevdada Euroopa robotikaringkondade võrgustike loomist;
- edendada Euroopa robotikasektorit;
- jõuda nii olemasolevate kui ka uute kasutajate ja turgudeni;
- aidata kaasa poliitilisele arengule ja käsitleda eetika-, õiguslikke ja ühiskonnaküsimusi.

Nimetatud partnerluses osalevad erasektori esindajad (akadeemilistest ringkondadest ja tööstusest) valmivad ette partnerlust käsitleva ettepaneku, mille komisjon peab läbi vaatama ja ametlikult kinnitama.

Euroopa Komisjon on viimasel viiel aastal rahastanud rohkem kui 120 robotikaalast teadusprojekti ligikaudu 600 miljoni euroga. Käsitletavad teemad hõlmavad ümbruse ja olukorra mõistmist, maailma tajumist kunstlike meelte abil (raalnägemine, haptika jne) ja füüsilist käitumist, nagu

esemete haaramine või liikumine igapäevases ruumis. Ülemaailmne nõudlus robotite ja robotitega seotud toodete järgi oli 2010. aastal ligikaudu 15,5 miljardi euro väärtuses, sealhulgas Euroopas ligikaudu 3 miljardi euro väärtuses.

KOMISJON KESKENDUB ÜLEILMSETE PROBLEEMIDE LAHENDAMISEKS RAHVUSVAHELISELE TEADUSKOOSTÖÖLE

Teaduse ja innovatsiooni volinik Máire Geoghegan-Quinn sõnas: „Üksi tegutsemine ei tule teaduses ja innovatsioonis kõne alla. On väga oluline, et Euroopa tegutses uute teadmiste ammutamisel ja üleilmsete probleemide lahendamisel koos rahvusvaheliste partneritega. Horisont 2020, nagu ka varasemad raamprogrammid, on avatud kogu maailma teadlastele. Avatus tagab vastastikku kasuliku koostöö meie peamiste rahvusvaheliste partneritega, toetab arenguriike ning aitab Euroopal pääseda uutele ja tärkavatele turgudele.” Peamiselt viiakse uut strateegiat ellu 2014. aastal käivitatava ELi teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamise programmi Horisont 2020 ning ELi liikmesriikidega korraldatavate ühisalgatuste kaudu. Horisont 2020 on täielikult avatud rahvusvahelisele osalusele ning lisaks rakendatakse koostöös peamiste partnerite ja

piirkondadega ühiskondlikele probleemidele ning progressi võimaldavale tehnoloogiale ja tööstustehnoloogiale keskenduvaid sihtmeetmeid.

Rahvusvahelise koostöö suurendamiseks ja sihipäramiseks töötatakse välja mitmeastased koostööprogrammid peamiste partnerriikide ja -piirkondadega. Strateegias rõhutatakse ka vajadust parandada poliitilist dialoogi meie partneritega ning koguda tõhusamalt teavet kavandatava teaduse ja innovatsiooni vaatlusorgani kaudu. Lisaks püüab Euroopa Liit suurendada oma mõjujõudu asjaomastes rahvusvahelistes organisatsioonides.

Uus strateegia põhineb kahetasandilisel lähenemisviisil. Horisont 2020 üldise avamisega rahvusvahelisele koostööle saavad Euroopa teadlased teha enda valitud valdkondades vabalt koostööd kolmandatest riikidest pärit kolleegidega. Seda täiendavad sihtmeetmed, millega toetatakse koostööd kindlates valdkondades ja kindlates partneritega. Samuti edendab strateegia teaduse ja innovatsiooni ühiseid rahvusvahelisi põhimõtteid, näiteks seoses teadusuuringute usaldusväärsuse, soolise võrdõiguslikkuse ja avatud juurdepääsuga, et luua üleilmsele teadlaskonnale võrdsed võimalused rahvusvaheliseks koostööks. Strateegia eesmärk on ka suurendada teaduse ja innovatsiooni panust liidu välispoliitikas. Komisjon esitab iga kahe aasta tagant aruandeid edusammude kohta.

Euroopa Liit on teaduse ja innovatsiooni valdkonnas juhtrollis – kuigi siin elab vaid 7% maailma rahvastikust, moodustavad siinsed teaduskulud 24% maailma teaduskuludest ning siin avaldatakse 32%

mõjukatest väljaannetest ja tehakse 32% patenditaotlustest.

Programm „Horisont 2020“:
ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm

EUROOPA LIIT PREMEERIB UUENDUSLIKKE AVALIKU SEKTORI ALGATUSI

Euroopa Komisjon kuulutas 17. septembril välja võistluse Euroopa uuenduslike avaliku sektori algatuste leidmiseks. Välja antakse kuni üheksa 100 000 euro suurust auhinda ning osaleda saavad juba toimivad edukad algatused, mis on mõeldud kodanike, ettevõtete või haridus- ja teadusvalda hüvanguks. Võistluse eesmärk on innustada ja esile tõsta avalike teenuste osutamise uuenduslike viise, arvestades et avaliku sektori kulutused moodustasid 2010. aastal ELi SKPst ligikaudu poole. Teretulnud on igat laadi projektid, mille hulka kuuluvad nii väikestele iduettevõtetele mõeldud võrguplatvormid, eakatele pakutavad hooldusteenused, keskkonnasõbraliku transpordi projektid kui ka kutseõppe uuendamise ja teadlaste ettevõtlusvaimu suurendamise algatused. Algatuse esitajaks võivad olla ELi liikmesriikide ja Euroopa liidu teadusuuringute raamprogrammiga liitunud riikide asutused. Esitatakse projektid peavad olema toimunud üks kuni neli aastat. Osavõtusest tuleb teada anda 15. veebruariks 2013.

Võitja selgitamisel lähtutakse neljast kriteeriumist: algatuse majanduslik mõju, selle ühiskondlik

olulisus, idee originaalsus ja levi jõud ning auhinnaraha kasutamise kava. Nimelt oodatakse võitjalt, et nad kasutaksid saadud summat oma teenuste arendamiseks ja laiendamiseks, et muuta Euroopa avalikku sektorit uuenduslikumaks ja võimekamaks. Võitjad kuulutatakse välja eeldatavasti 2013. aasta kevadel.

Täpsemate tingimustega saab tutvuda võistluse veebisaidil:
www.ec.europa.eu/admin-innovators

26. SEPTEMBRIL TÄHISTATI EUROOPA KEELTEPÄEVA

26. septembril tähistati Euroopa keeltepäeva, et seeläbi tähtsustada kõiki Euroopas kõneldavaid keeli: nii suure kõnelejaskonnaga keeli kui ka murdeid, nii põliskeeli kui ka uusi keelekujusid.

Tänavune peaüritus toimus 26. septembril Narvas koostöös Tartu Ülikooli Narva Kolledžiga.

Narva Kolledži uhiuue maja aatriumis leidis aset traditsiooniline keelte ja kultuuride päev, mille raames kultuuriinstitiutide ja saatkondade esindajad tutvustasid eri riikide keeli, kultuuri ja õppimisvõimalusi.

Sel aastal oli keeltepäeval esindatud Briti Nõukogu, Rootsi Saatkond, Taani Kultuuri Instituut, Soome Instituut, Puškini Instituut, Goethe Instituut, Ungari Instituut, Prantsuse Instituut, Austria Saatkond, Võru Instituut, Eesti Instituut, Fenno-Ugria Asutus, Poola Saatkond, Kihnu Kultuuri Instituut ja Euroopa Komisjoni esindus Eestis.

EUROBAROMEETER: INIMESTE ARVAMUS ELI ON PARANENUD

6. septembril avalikustati Euroopa Parlamendi poolt tellitud Eurobaromeetri uuring „Kaks aastat valimisteni“, kus selgub, et inimesed suhtuvad hetkel Euroopa Liitu positiivsemalt kui üheksa kuu eest ning suur enamus leiab, et Euroopa Parlament on institutsioon, mis kõige paremini ELi esindab. Lisaks märkisid uuringus osalenud, et Euroopa Parlamendi valimistel osalemine on parim viis, kuidas oma hääle ühenduses kuuldavaks teha.

Eurobaromeetri viis läbi TNS Opinion ajavahemikul 2. - 17. juuni 2012, kui suuliselt küsitleti 26 622 eurooplast 27 liikmesriigist.

Eestit puudutav osa uuringust on leitav:
www.europarl.ee/view/et/Eurobaromeeter/Valimisteni.htm

(Allikas: Euroopa Komisjoni esindus Eestis)

Loe lähemalt Koja kodulehelt
www.koda.ee/uudised/euroopa-uudised-2

KONKURENTSIVÕIME EDETABEL 2012 –

10 AASTAT MÕÕDUVÕTMIST**PIRET SALMISTU**
Turundusdirektor

Sel aastal koostati Eesti Kaubandus-Tööstuskoja poolt algatatud Eesti Ettevõtete Konkurentsivõime Edetabelit juba kümnendat korda. Koos riikliku konkursiga „Ettevõtluse Auhind“ korraldatav konkurss jõudis haripunkti 20. septembril, kui Estonia Kontserdisaalis toimunud pidulikul galaõhtul austati 2012. aasta parimaid ettevõtteid.

**KONKURENTSIVÕIMELISIMAD
ETTEVÕTTED 2012:**

- üldvõitja ja konkurentsivõimelisim side-, kommunikatsiooni- ja IT-ettevõtte – **EMT AS**
- konkurentsivõimelisim tööstus- ja energeetikaettevõtte – **Eesti Energia AS**
- konkurentsivõimelisim toiduainetööstuse ettevõtte – **A. Le Coq AS**
- konkurentsivõimelisim jaekaubandusettevõtte – **Tallinna Kaubamaja AS**
- konkurentsivõimelisim hulgikaubandusettevõtte – **Orlen Eesti OÜ**
- konkurentsivõimelisim turismiettevõtte – **GoAdventure OÜ**
- konkurentsivõimelisim äriteenindus- ja kinnisvaraettevõtte – **Riigi Kinnisvara AS**
- konkurentsivõimelisim transpordi- ja logistikaettevõtte – **Tallinna Sadam AS**
- konkurentsivõimelisim arhitektuuri- ja projekteerimisettevõtte – **Esplan OÜ**
- konkurentsivõimelisim ehitusettevõtte – **Merko Ehitus AS**
- konkurentsivõimelisim põllu- ja metsamajandusettevõtte – **Riigimetsa Majandamise Keskus**
- konkurentsivõimelisim finantsvahendusettevõtte – **Swedbank AS**
- konkurentsivõimelisim teenindusettevõtte – **Trustcorp OÜ**
- konkurentsivõimelisim väike- ja keskettevõtte – **Norpe Eesti OÜ**
- mitmekülgsest konkurentsivõimeline ettevõtte – **Santa Monica Networks Group OÜ** (Justas Dargužas)

**KAUBANDUSKODA ÕNNITLEB KÕIKI VÕITJAJD NING
SOOVIB JÄTKUVAT EDU JA ÕNNESTUMISI ETTEVÕTMISTES!**

Kaubanduskoja juhatuse esimees Toomas Luman tänas austamisõhtul peetud kõnes kõiki konkurentsivõime edetabelis osalejaid ning nentis, et kümnendat korda koostatav konkurentsivõime edetabel on kujunenud kestvaks traditsiooniks ja jagatavad auhinnaid vääriliseks tunnustuseks. „Tähtsusetunud on kümnes aasta, kui ettevõtjaid ühtse ja rahvusvaheliselt tunnustatud meetodika järgi kõrnutame. Toome esile ja tunnustame edukamaid ja seame neid teistele eeskujuks. On rõõm tõdeda, et osaledasoovijaid oli sel aastal märksa rohkem kui viimastel korradel. Need kümme aastat on õpetanud meile palju. Omal nahal

on tulnud proovida seda, mida tähendab kordades kasvav käive ühel aastal, kuid järgmisel juba samasugune või suuremgi langus. Eesti on neis oludes näidanud enast teotahtelise ja võimeka riigina, mille ettevõtjad on pidanud lühikese aja jooksul toime tulema väga äärmuslikes tingimustes.“

Käesoleva aasta konkurentsivõime edetabelis osalemiseks saatis oma 2011. aasta majandusnäitajad 556 ettevõtet – osalejate arv oli lausa 170 võrra suurem kui möödunud aastal. Vastavalt meetodikale kvalifitseerus lõpptabeli koostamiseks 546. Põhiline mittekvalifitseerumise põhjus oli

Peaminister Ansip tunnustamas ASI EMT, 2012. aasta konkurentsivõimelisima ettevõtte tiitli võitjat.

Konkursside Eesti Ettevõtete Konkurentsivõime Edetabel 2012 ja Ettevõtluse Auhind 2012 võitjad koos korraldajate ja auhindade üleandjatega.

osalemiseks mittepiisav täisma-
jandusaastate arv.

Osalejatel oli võimalik valida 12 te-
gevusvaldkonna vahel, et ennast
konkurentidega võrrelda. Konkursi
käigus otsustasid korraldajad lisa-
da uue, kolmeteistkümnenenda vald-
konna – projekteerimine ja arhi-
tektuur. Uus kategooria sündis
selle valdkonna ettevõtte kiidu-
väärt ettepaneku tagajärjel.

Lisaks üldvõitjale selgitati välja ka
kõige konkurentsivõimelisem väike-
ja keskettevõtte. Selles kategoorias
soovis oma ettevõtet teistega
võrrelda juba 309 ettevõtet – see
on 75 võrra enam kui möödunud

aastal. Pea kõikides valdkondades
kasvas osavõtt võrreldes möödu-
nud aastaga; 20-30 ettevõtte võrra
kasvas konkureerimine hulgikaubanduse,
transpordi ja logistika,
ehituse ja muu teeninduse vald-
kondades. Vaid side-, kommunikati-
siooni- ja IT-teenuste valdkonnas
jäi osavõtt eelmise aastaga võr-
reldes väiksemaks, turismivald-
konnas oli kandideerijaid sama-
palju kui 2011. aastal.

Eriti arvukas osavõtt oli sel aastal
tööstuse ja energeetika valdkon-
nas – 165 ettevõtet (möödunud
aastal 140 ja 2010. aastal 88). Juba
teist aastat selgitati lisaks tegevus-
valdkondade konkurentsivõime-

lisimatele välja ka mitmekülgset
konkurentsivõimeline ettevõtte,
kelle konkurentsivõime tugineb
üheaegselt nii suurusel, dünaami-
lisusel (arengukiirusel) kui ka
efektiivsusel.

Edetabeli koostamiseks vajalikud
tehnilised arvestused viis läbi
Eesti Konjunktuuriinstituut. Kon-
kursi partner on Eesti Tööandjate
Keskliit. ■

Edetabelid, artiklid võitjatega
ja konkursside ajalugu veebi-
lehel www.konkurents.ee.

Kümne aasta jooksul on Eesti
konkurentsivõimelisimaks ette-
võtteks osutunud viis ettevõtet:

- Eesti Energia AS (2003),
- Hansapank
(2004, 2005, 2006),
- Tallink Grupp
(2007, 2008, 2010),
- Mažeikiu Nafta Trading
(2009),
- EMT (2011, 2012).

Enim kordi on konkursi võitnud
Merko Ehitus ehitusvaldkonnas –
8 korda, BLRT Grupp tööstus- ja
energeetikavaldkonnas – 7 korda.
6 korda on auhinna saanud A. Le
Coq toiduainetööstuse ja Mažeikiu
Nafta Trading (täna Orlen)
hulgikaubanduse valdkonnas.

Pikima võitjastaažiga ettevõtte Merko Ehitus AS
juhatuse esimees Andrus Trink tänusõnu lausumas.

Tunnustati ka noorte ettevõtlikkust: 21. kooli õpilasfirma Student Network
pälvis tiitli Parim Õpilasfirma.

KOJA UUTE LIIKMETE VASTUVÖTT – UUTE LIIKMETE KOHTUMISPAIK

PRIIT RAAMAT
Turundus- ja liikmesuhete
osakonna projektijuht

Üks esimesi liikmeüritusi, kuhu värskelt Kaubanduskojaga liitunud ettevõtjad kutsutakse, on uute liikmete vastuvõtt, mille eesmärgiks on tutvustada äsja liikmeskonda astunud ettevõtjale Koda ja selle teenuseid, aga ka anda Koja töötajatele võimalus uute liikmetega kohtuda, et edasine koostöö saaks pikk ja tulemuslik.

Läinud nädalal toimus Kaubanduskojas järjekordne selline üritus. Aastas paar korda toimuvale sündmusele saavad kutse viimase paari kuu jooksul Kaubanduskojaga liitunud ettevõtted. Vastuvõtu jooksul antakse uutele liikmetele põhjalikum ülevaade Koja olemusest ning teenuseid, samuti on ettevõtjatel võimalik tutvuda nii Koja pika ajaloo majaga kui ka kõigi töötajatega. Kõik see on selleks, et uus liige saaks võimalikult hea ülevaate sellest, milliseid teenuseid Koda pakub ning millega Koda liikmele abiks saab olla.

Ürituse pidulikumas osas antakse uutele liikmetele kätte Kaubanduskoja liikmetunnistused. Traditsiooniliselt tutvustavad ettevõtjad tunnistust kätte saades lühidalt ka oma ettevõtet ja selle tegemisi. Nii mõnelgi puhul on sellistest tutvustamistest saanud alguse jutuajamine, mis on lõpuks viinud tulusa koostööni. „Kaubanduskoja uute liikmete üritusel on ajaloo meil võtta näiteid rohkem kui mitu, kui siinsamas ruumis on ettevõtjad omale koostööpartneri või kliendi leidnud. Koda propageerib alati ettevõtjate omavahelist suhtlemist

ning antud üritusel on neil juba ühine pind Koja liikmelisuse näol olemas,” sõnas Kaubanduskoja peadirektor Mait Palts.

Iga paari kuu tagant toimuv üritus on enamasti uue liikme üks esimesi kokkupuutepunkte Kaubanduskojaga ning ka Koda tahab, et meie ja liikmetevaheline koostöö oleks juba algusest peale edukas ja tulus. Vabamas õhkkonnas peetav sündmus loob suurepärase pinnase teiste ettevõtjate ning Koja töötajatega tutvumiseks. „Eesti ettevõtjate kitsaskohaks on tihtipeale

vähene suhtlus teiste ettevõtjatega, kes tegutsevad hoopis teistsugusel tegevusalal, kuid kust võib tihtipeale tekkida väga hea ning tulus koostöö. Seetõttu on Kaubanduskoja uute liikmete ürituse eesmärgiks sellist suhtlemist julgustada ja edasi viia,” ütles Kaubanduskoja projektijuht Priit Raamat uute liikmete ürituse lõpetuseks.

Järgmine uute liikmete vastuvõtt toimub juba detsembri alguses. Loodame, et äsja Kaubanduskoja liikmeskonnaga liitunud ettevõtjad leiavad aega sellel osalemiseks. ■

AS REMEDIUM –

KÕIK ETTEVÕTTED EI PEA ASUMA TALLINNAS

KAIDI TALSEN
Toimetaja

Augustis tähistas oma asutamise 20. aastapäeva juba 1997. aastast Kaubanduskoja liige olnud AS Remedium. Usutlesime tähtsa sündmuse puhul ettevõtte tegevjuht Sivar Irvalit.

SIVAR IRVAL
AS-i Remedium tegevjuht

Kes palju teeb, see palju jõuab. Tundub, et Remedium jõuab palju, sest tegevus – suundi on teil mitmeid. Kuidas ettevõtte alguse sai ja millised on teie peamised tegevusvaldkonnad?

AS Remedium asutati 1992. aastal, mil alustasime tegevust väikestes riigilt renditud apteegiruumides. Algseks ideeks oli müüa Eesti loomaarstidele veterinaarravimeid. Kuna turg oli tühi kvaliteetsetest ravimitest, hakkasime otsima välispartnereid – nii sai alguse ettevõtte imporditegevus. Seejärel alustasime loomasöötade, söödalisandite ja kalasöötad maaletoomise ja hulgemüügiga.

Tänaseks tegutseme viies valdkonnas: vaktsiinid ja veterinaarravimid, tooted loomakasvatuse ettevõtetele (söödad, söödalisandid, kemikaalid, hügieenitooted, tarkvarad, täppissöötmetehnoloogia, veiste sperma), tooted kalakasvatajatele (söödad, seadmed, kemikaalid, ravimid, nõustamine), tooted lemmikloomadele (toidud, lisandid, tarvikud), piimatootjate nõustamine (haiguste ennetamine, raviskeemid, geneetika ja taastootmine, söötmine ja pidamine, kasumlikkuse tõstmine).

Millised on hetkel teie suurimad ja olulisimad projektid?

Toon välja kaks uut projekti, mis tõenäoliselt saavad Remediumis lähiaastatel väga olulisteks. Esiteks progressiivsete piimafarmide taastootmise ja geneetika ning juhtimise projekt. Projekt on välja töötatud Eesti progressiivsete piimafarmide kasumi parandamise eesmärgil. Projekti tulemusel peaks paranema rahvuslik piimatoodang ja potentsiaalne geneetiline ressurss. Samuti peaks see suurendama piimatootjate kasumit ning parandama farmide elujulisust piimatootmise maailmaturul. Teiseks oluliseks tulevikuprojektiks on meil täppissöötmine ning tuleviku piimafarmi kontseptsioon, mis on hetkel aga üsna algusjärgus.

Remediumi asukohaks on algselt peale olnud Rakvere. Kas see on olnud strateegiline valik või on olnud ka kaalumisel nt Tallinnasse või Tartusse kolimine?

Ettevõtte asutajad ja ka tänased omanikud on tihedalt seotud Rakverega. Ettevõtte süda on Rakvere servas Piira külas. Pealinnas oleks ettevõtluseks küll mitmeid eeliseid

(suurem osa ärist käib seal, lennujaam, sadamad, kulude kokkuhoid transpordilt, jne.), aga kõik ettevõtted ei pea asuma pealinnas! Pealegi on meie väärtuslikud töötajad Rakverest ja selle ümbrusest ning neist ei taha kuidagi loobuda.

Ettevõtte tegutseb üsna spetsiifilises valdkonnas, kas teil on oma ala spetsialistide leidmine lihtne või esitab teie asukoht/muud faktorid selles osas mingeid takistusi?

Spetsialistide leidmine on väga keeruline mitmetel põhjustel. Minu hinnangul on üheks oluliseks põhjuseks see, et tööjõuturg ja majandusolukord riigis ei ole vastavuses. Teiseks ei ole ilmselt ka riiklikud tellimused koolidelt ametialadele vastavuses nõudlusega nii täna ja ei saa olema ka tulevikus. Kolmandaks oluliseks põhjuseks on minu arvates see, et meie rahvaarv on väike ja seetõttu on ka säravate isikute valikuvõimalus väike – need, kes on, on väga hinnatud ja töötavad motiveeritult või läinud teistesse riikidesse tööle.

Üks ettevõtja ütles väga hästi – kõik kaardid on laual, mängida tuleb nendega, mis on. Samas peame

riiklikul tasemel väga targalt ja jõuliselt tegutsema, et oma riigi areng tulevikus tagada. Robotid meie eest veel tegutsema ei hakka..

Kuidas on ettevõtte suhted kohaliku omavalitsusega? On nad teile abiks või pigem takistuseks?

Valdkonnas, kus Remedium tegutseb, ei ole takistusi tehtud, erilist koostööd ka ei ole. Samas võin tuua ka väga keerulise ja halva näite teise omavalitsuse kohta, kus tegutses (ei tegutse täna) üks meie tütar-ettevõtte. Soovisime rajada suletud süsteemiga kalakasvatuse, mille ehitusloa saamiseks kulus meil ca viis aastat! Selle ajaga sai läbi üks Euroopa Liidu toetuste periood, muutus oluliselt majandusmaastik, jne. Projekt jäigi ellu viimata, aga investeerida oli vaja juba üle paari miljoni krooni, mis ei ole tänaseks sentigi tagasi tootnud.

Kas Eesti praegune ettevõtluskeskkond on Remediumi jaoks soodne või näete, et teatud regulatsioonide muutmise aitaks kaasa teie ettevõtte arengule?

Eestis on tohtult palju, kohati isegi rumalat, bürokraatiat. Sellega tege-

lemisele ja kohati ka selle vastu võitlemisele kulub liiga palju ressursse (aeg, raha) ning areng on pidurdatud. Eesti inimesed ja ametkonnad peaksid süvitsi mõtlema, kes ja mis, kelle või mille jaoks eksisteerib. Kas inimesed ja ettevõtted on seaduste jaoks või vastupidi. Arvan, et kõiki Euroopa Liidu määrusi ei tuleks 101% ja forsseeritult täitma asuda. Me ei ole selliselt käitudes võimelised konkureerima vana Euroopaga, rääkimata USA-st või Aasiast.

Kuidas mõjus ülemaailme finantskriis ettevõttele ja milliseks prognoosite lähitulevikku?

Mõju oli päris tugev – kuna piimandussektor kannatas kõvasti ja Remediumi suur osa tulust tuli just seal, siis kannatasime ka meie oluliselt. Kaotasime 2009. aastal 25% käibest ja seda väga suurte jõupingutustega, selleks et langus suurem ei oleks. Kriisist õppisime, et tuleb oma väiksema tuluga tegevusvaldkondade käivet kasvatada, et riske hajutada. Oleme viimase kahe aastaga seda strateegiat ka edukalt ellu viinud. Tulevik – „ei me ette tea“ ütlevad tuntud laulusõnad. On selge, et ajad on muutunud ja sellele vastavalt tuleb ka tegutseda. Remedium tegutseb sfääris, mis kuhugi ei kao – inimesed vajavad toitu, seega ka loomad ja kalad süüa ning ravi, samuti ei usu ma, et lemmikloomadest lähijal loobutakse. Loomakasvatamisvaldkonnas näen pigem pidevat arengut üldiselt ja ka Remediumile. Arvan, et Eesti riik peaks põllumajanduse arendamist võtma märksa tõsisemalt, sest see sektor on meie üks häid võimalusi riigi heaolu ja rikkuse kasvatamiseks. ■

Remedium²⁰
VetEksperdid

MIKS ESTONIAN AIRI, EESTI ENERGIA

JA ARENGUFONDI JUHID ON

IGAVESTI KRIITIKUTE HAMMASTE VAHEL

TAIVO PAJU
Director Media

Enamik Eestis tegutsevast tuhandest firmast ei pääse ialgi lehte. Kuid on mõned, mis on pidevalt tähelepanu keskmes. Mu meelest moodustavad kõige enam kritiseeritud ettevõtete esikolmiku Eesti Energia, Estonian Air ja Arengufond.

Miks just nemad? Ilmselt seepärast, et Eesti Energia küljes oleme (veel) kõik juhupidi kinni; alustavaisse ettevõtteisse panustav riiklik Arengufond riskib suurte rahadega, ning lennundus on lihtsalt seksikas.

Miks ikkagi jahmerdab Eesti Energia põlevkiviga kusagil Jordaania? Miks Estonian Air veab pooltundmatuist Soome väikelinnadest inimesi Eestisse? Ikka ja jälle saab ka palgateema üles võtta.

Ning tahes tahtmata annavad need ettevõtted mõnede valede otsustega kriitikuile ka ise jutuainet – teisiti ei ole see kahjuks võimalik.

Põnev majandusmõtteleja Tim Harford, kes peatselt ka Pärnu juhtimiskonverentsil esineb, räägib oma raamatus „Kohanemine“, kuidas psühholoog Phil Tetlock uuris 20 aasta jooksul eri elualade ekspertide ennustusi, mis aitaks teha paremaid otsuseid, ja veendus üha enam, et ükskõik, kui kõvade asjatundjatega ka tegemist polnud, ikka panid nad lõppkokkuvõttes puusse.

See tähendab, et ka ettevõtete juhid ei saa olla ilmeksimatud. Ettevõtluse

ajalugu tõestab seda hästi: kui autotööstuse koidikul tegutses Ameerikas 2000 selle alla ettevõtet, siis täna, 100 aastat hiljem, on neist ellu jäänud vaid 1%.

Nii et ei ole olemas jumalikku juhtimisteadmist. Hakkad lihtsalt parima äratundmise järgi eesmärgi poole liikuma ning kui viltu läheb, muudad suunda. Ning kindel liikumissuund on Estonian Airil, Eesti Energial ja Arengufondil selgelt olemas.

Estonian Air veab Soomest jt riikidest reisijad Tallinnasse kokku, et neid siit edasi lennutada. Ainult nii on võimalik uusi lennuühendusi suurtesse keskustesse avada. Eesti Energia on otsustanud inim põlvade jooksul kogutud teadmised teha põlevkivist rahaks mujal maailmas. Arengufond on kavatses teha veelgi riskantsemaid investeringuid, sest see ongi nende tegevuse mõte.

Aga selle teada saamiseks, kas valitud suund on parim, ei ole lihtsalt teist teed kui katse-eksituse meetod. Tee edu juurde leitaksegi kobamisi, ühelt ebaõnnestumiselt teisele liikudes.

Kriitikud lihtsalt ei tea seda. ■

SEPTEMBRIS SELGUSID

EESTI DISAINIAUHINNAD 2012 LAUREAADID

PIRET POTISEPP
Innovatsioonikeskus
InnoEurope

BRUNO 2012 parima tootedisaini kategoorias osutus võitjaks

Margus Triibmanni rattahoidja TULIP FAN FAN. Tegemist on elastse ja turvalise aasakujulise rattahoidjaga, mille välimine kiht on ilmasikukindel kumm ning sisemuses paikneb terastross. Hoidja muudab eriliseks see, et ratta kinnituskoht pole üheselt määratletud. Seetõttu sobib TULIP FAN FAN hästi eri kõrguse ning eri tüüpi raamiga rataste kinnitamiseks. „Rattahoidja ei ole lihtsalt lustlik, aga ka väga nutikas toode,“ tõdes žürii liige August Kull.

Žürii poolt märgiti ära tekstiilidisainer Monika Järgi kangaseeria FLY, mis valmistatud linasest ja puuvillasest ning on kahepoolselt kasutatav. Lisaks huvitavale tehnilisele lahendusele meeldis žüriiliikmetele tõsiasi, et kangas on ka põhjamaisel soe.

Samuti leidis äramärkimist Kristjan Urke loodud dünaamilise väljanägemisega lambivari Leaf, Emmanuel Mesleti loodud kontorimööbel COW ning Monika Järgi ja Kaidi Ploomipuu ühistööna valminud vaibakollektsioon Unlimited. Lambivarju puhul nentisid žüriiliikmed, et tegemist on hea tööstusliku disainiga. Kontorimööbli puhul hindas žürii enim meeldivaid materjale ja inimsõbralikku vormi, samuti intelligentset lahendust juhtmete peitmiseks. Kontorimööbel COW pälvis ka publikulemmiku tiitli. Vaibakollektsiooni pidas žürii tooteks, mis oma diskreetsusele vaatamata kõnetas selle liikmeid.

Parima disainiprojekti kategoorias võitis Andrus Kõresaare projekteeritud Lennusadam. Žüriiliige A. Kull tõdes, et hoone puhul on tegu loominguga, mis on loodud

rahvale ning kannab ka disainiharimise funktsioone. Eraldi tõstis rahvusvaheline žürii esile kultuurikanade projekti, mille autoriteks on Mari Hunt, Grete Veski, Kaisa Kangur, Triin Orav, Juula Saar, Aet Ader, Liisi Tamm ja Isabel Neumann.

Veel leidsid žürii poolt äramärkimist Karl Annuse loodud puidust prilliraame esitlev Karl-kollektsioon 2013 ning Sille Sikmanni loodud käsitöö jalanõud eraklientidele. Puidust prilliraamide kohta tõdes žürii ühehäälselt, et tegu on parima prillikollektsiooniga, mida nad on näinud. Äramärgitud jalanõude kohta aga ütles žüriiliige Kull, et need rikastavad meie igavat tänavapilti.

„Žürii võttis hindamisel aluseks konkursi tingimustes ettekirjutatud kriteeriumid, milleks on eelkõige innovatiivsus, kasutajasõbralikkus, kestlikkus, tootmisvõimekus jne. Lõpliku hinnangu tegemisel jäid kaalukausile siiski tooted ja projektid, mille kohta võib inimlikult öelda: meeldib!“ kommenteeris omalt poolt žürii tööd Ilona Gurjanova, Eesti Disainerite Liidu esinaine ning konkursi korraldaja.

Noore disaineri auhind SÄSI läks jagamisele kolme disaineri vahel: Kärt Ojavee, Elena Karelson, Indrek Sirkel. Martin Pärn, SÄSI algataja ja žürii esimees: „Kõik 43 SÄSI osalenud noort disainerit näitavad, et sirgumas on uus ja väga tugev põlvkond disainereid, kes teavad, mida nad tahavad ja teavad, kuidas seda saavutada. SÄSI auhind läks jagamisele kolme väga tugeva, juba oma tegevustega Eesti disainimaastikku oluliselt mõjutanud disaineri vahel. Nendel noortel disaineritel on ka rahvusvahelist haaret – Helena Karelson töötab osaliselt Londonis ning Kärt Ojavee pälvis just oma projekti SymbiosisO eest Be Open Awards London 2012 „Cast“ kategoorias teise koha.“

Graafilise disaini auhinnakategoorias võitis trükiste alamkategoorias EKA Moedisaini osakonna tudengite Mariana Hindi ja Agnes Ratase loodud trükis „HULA. Inimeste peal testitud.“ Graafilise disaini auhinna alamkategoorias „pakend“ osutus võitjaks Moe Viin 1886. Veebidisaini kategoorias tunnustati parimaks mobiilirakenduseks Solaris Kino rakendus, mille loojateks Mihkel Ronk, Mikk Tõnissoo ja Martin Mägi. Veebidisaini alamkategoorias

„koduleht“ valiti parimaks Õhtulehe digileht, mille autoriteks Tajo Oja, Oliver Pulges, Lauri Borodkin. Veebidisaini alamkategoorias „muu lahendus“ osutus parimaks Lexuse virtuaalne müügimees, autoriteks Helene Vetik, Indrek Uri, Marina Gladkova, Miika Tuupola, Karl Saluveer, Ulvi Vikat.

Eesti Disainiauhindade GRAND PRIX auhind omistati trükisele „HULA. Inimeste peal testitud.“ Parima disainimeeskonna tunnustus läks Produktsioonigrupp meeskonnale. Parimaks disainikriitikuks valiti Karin Paulus. ■

Foto: MARI-LIIS HEINSAAR

EESTI ETTEVÕTJAD SOOME SUURIMAL ALLHANKEMESSIL ALIHANKINTA 2012

GERLY JOSTOV

Teenuste osakonna projektijuht

Üksteist Eesti ettevõtet osales ühisstendiga 18.-20. septembrini toimunud Soome suurimal allhankemessil Tamperes, kus oli esindatud ligi tuhat eksponenti. Messile mindi eelkõige sõnumiga „Kvaliteet mõistliku hinna eest!“ Eesti ettevõtjate ühisstendi organiseeris Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ning selle kujundas Marju Liigand firmast Skydesign Studios OÜ.

Messil olid Eestit esindamas ja kontakte loomas nii juba pikaaegsed Alihankintal käijad kui ka uued tulijad. Nende seas BLRT Masinaehitus OÜ, OÜ Ten Twelve, Hanval Metall OÜ, Radius Machining OÜ, Elme Metall OÜ, FEMW OÜ, Saides Narva OÜ, AV Grupp OÜ, Plastone OÜ, AS Harju Elekter Teletehnika, HN Steel OÜ.

Alihankinta – Eesti aken Euroopasse

Üleüldiselt jäid ettevõtjad allhankemessiga rahule ning pidasid tänavust üritust kordaläinuks, seda juba seetõttu, et kontakte loodi eelmiste aastatega võrreldes rohkem. Samaväärselt oluliseks peeti nii pidevalt pildil olemist kui ka uute klientide ja tellimuste hankimist. Messikorraldajate poolt kommenteeris projektijuht Jani Maja, et Eesti stand oli väga silmapaistev

ning ta rõhutas, et messil läbilõomiseks ongi vaja leida nippe, kuidas teistest eristuda.

HN Steeli esindaja Raul Kastani sõnade kohaselt otsiti partnereid eelkõige just Soome, Rootsi ja Norra ettevõtete seast, sest nende riikidega on Eesti kultuuriruum sarnasem. Kuid samas lisas Kastan, et jalga ukse vahelt sisse saada on keeruline, sest tavaliselt kiputakse toetama ikka omasid. Veljo Konnimois Radius Machining OÜst leidis aga, et hoolimata näivast paigalseisust või koguni õrnast langu-sest, oldi ikkagi lahkelt nõus jalga uksevahele jätta laskma.

Eesti ühisstendil osaleva FEMW OÜ juhatuse esimehe Karl Kivi sõnul peetakse mõne aasta taguse ajaga võrreldes Eesti eeliseks mitte niivõrd odavust kui garanteeritud kvaliteeti. „Eesti tooted on küll

võrreldes Põhjamaade konkurentidega soodsamad, kuid mitte enam nii palju, et see oleks oluliseks konkurentsieeliseks. Selleks, et olla Põhjamaade karmil turul konkurentsivõimeline, peab üha enam panustama kvaliteeti,“ lausus ta.

Juba mitmendat korda messi külastava ASi Harju Elekter Teletehnika juhataja Urmas Paisnik leidis samuti, et Soome kliendid on üha valivamad toodete kvaliteedi osas ning neile on väga oluline, et tarned toimuksid õigel ajal – väga tundlikud ollakse ka hinna suhtes. Nii Veljo Konnimois Radius Machining OÜst kui Viktor Weiss osuühingust Elme Metall toonitasid tarnekindluse olulisust, sest väljaspool ollakse vägagi teadlikud meie oskustöölise defitsiidist. Seetõttu on Radius Machiningul plaanis teha algust ettevõt-tepoolse stipendiumi asutamisega eesmärgiga motiveerida ja toetada

CNC-töötlemiskeskuse seadistaja/ operaatori õpinguid.

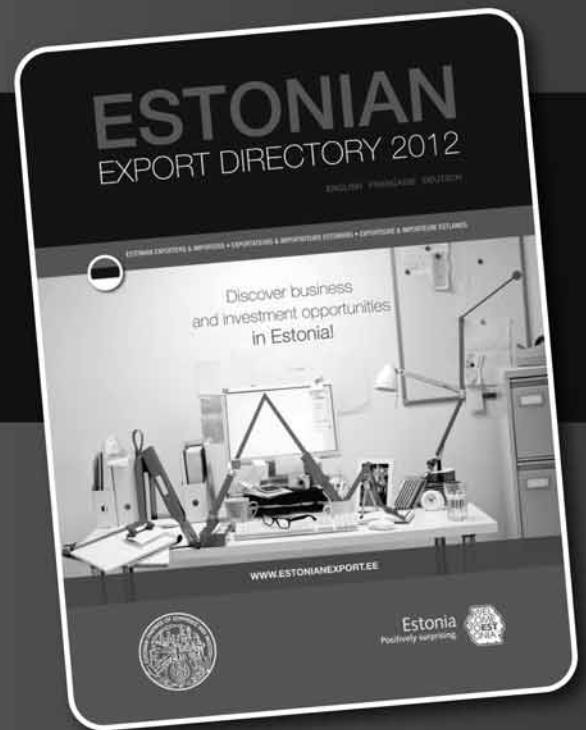
Lisaks messile võeti osa ka 17. septembril toimunud Eesti Logistika-klastri ja EASi poolt läbi viidud seminarist „Üheskoos oleme uni-kaalsed“. Seminaril, kus oli üle saja osaleja nii Eestist kui Soomest tutvustati Eesti ärikliimat ja logistilisi võimalusi, samuti toodi näiteid ettevõtete koostööst ja vaadati üheskoos tulevikku. Peale selle rääkisid Soome ettevõtjad, milliseid kogemusi nad on saanud koostöös ja ärisuhetes Eestiga.

20. septembril toimus messi raames kahepoolsete kohtumiste üritus, mis oli organiseeritud sealse Enterprise Europe Networki partneri ELY Kes-kuse poolt. Kohtumistel tundsid Läti, Leedu, Soome, Rootsi, aga ka Venemaa esindajad huvi Eesti ettevõtete ja ärikliima vastu. ■

ESTONIAN EXPORT DIRECTORY

- Mahukas töövahend ettevõtja jaoks nii siin- kui sealpool piiri
- Aitab leida uusi koostöövõimalusi ja partnereid
- Tutvustab Eestit ja Eesti majandust mujal maailmas
- Näpunäited Eestis äri alustamiseks
- Enam kui 1000 Eesti ettevõtja tutvustused
- Raamat ja aina laienev veebileht WWW.ESTONIANEXPORT.EE
- Inglise, saksa ja prantsuse keeles

KASVATA OMA ETTEVÖTTE KONKURENTSIVÕIMET!

Avalda väljaandes oma ettevõtte andmed ning leia uued koostöövõimalused ja partnerid!

Käimas on 2013. aasta väljaande koostamine. Osalema on oodatud kõik Eesti ettevõtted, kes on huvitatud oma kaupade või teenuste pakkumisest või omavad potentsiaali laienemiseks ekspordi-impordi turgudele. Väljaande koostamine toimub 2012. aasta septembrist detsembrini.

2013. aasta jaanuaris ilmub „Estonian Export Directory” juba kaheksateistkümnendat korda. Sellest praktilisest ärikataloogist on saanud Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja kohalike import-eksportööride tähtsaim ning esinduslikem väljaanne. EED tugevaimaks küljeks on laialdased levikanalid, milleks on suur hulk kaubanduskodasid, impordi-eksporti agente, Eesti välissaatkondi ja EAS-i välisesindusi ning muid asjakohaseid organisatsioone peaaegu 80 riigis.

Väikesest perefirmast suureks eksportööriks.

1995. aastal tegevust alustanud puitsõrestik-maju tootev firma Seve Ehituse AS on kümne aasta jooksul kasvanud ühe pere ettevõtmisest oluliseks puitmajade tootjaks Põhjamaade turule. Firma ekspordidirektor ja juhatuse liige **Henri Enniste** räägib ajakirjas Ehitaja:

„Eksportimine tundus meie alguses liiga kallis üritus. Alguse ajend tuli Kaubandus-Tööstuskojast, kes tegi ettepaneku paigutada meid oma ekspordikataloogi. See sai tehtud ning esimesed tellimused tulidki kahe kõne järel Norrast ja üks Rootsist.”

**EESTI KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA**
ESTONIAN CHAMBER OF
COMMERCE AND INDUSTRY

Info reklaami ja andmete avaldamise kohta Kaubanduskoja koostööpartnerilt:
Ekspres Hotline AS – Tel: 626 6910

Info väljaande kohta:
Piret Salmistu, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, tel: 604 0060, piret@koda.ee

2012. aasta väljaanne Kaubanduskojas tasuta saadaval.
Küsi telefonil 604 0060 või e-postiaadressil koda@koda.ee.

Kaubanduskoda koostöös Raadio Kukuga
kutsub kuulama saadet
MAJANDUSRUUM
igal laupäeval kell 15.00.

Kordus laupäeva õhtul kell 22.00 ja teisipäeval kell 21.30
ning saated järelkuulatavad internetist.

Raadio Kuku ja Kaubanduskoja koostöös valmiv saade „Majandusruum“ toob kuulajani majanduse aktuaalsed teemad ning kõike huvitavat, mis Eesti majanduses hetkel toimub. Saatejuht on Vallo Toomet.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Kutsume ettevõtteid osalema konkursil
**„Aasta Keskkonnasõbralik
Ettevõtte 2012“**

Keskkonnaministeerium on avanud taas konkursi „Aasta Keskkonnategu“ ning kutsub ettevõtteid kandideerima kõnealuse konkursi Aasta Keskkonnasõbralik Ettevõtte kategoorias. Aasta Keskkonnasõbraliku Ettevõtte tiitlile võivad kandideerida organisatsioonid, kes on teinud jõupingutusi ja investeeringuid keskkonnakoormuse vähendamiseks, kes propageerivad keskkonnahoidlikku tootmisviisi ja/või teadvustavad avalikkuses säästva arengu suunalist tegevust.

Keskkonnasõbraliku Ettevõtte kategoorias annab Keskkonnaministeerium välja neli tiitlit:

- keskkonnajuhtimise,
- keskkonnasõbraliku toote või teenuse,
- keskkonnasõbraliku protsessi ja
- keskkonnaalase rahvusvahelise koostöö eest.

Lisainfo:

LIISI LIIVLAID

Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse osakonna spetsialist
Tel: 626 0750 • E-post: liisi.liivlaid@envir.ee
www.envir.ee/keskkonnategu

KOJA LIIKMEID
OODATAKSE OSALEMA

**2012. AASTA EESTI VASTUTUSTUNDLIKU
ETTEVÕTLUSE INDEKSIS**

Kõiki Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmeid oodatakse osalema 2012. aasta Eesti vastutustundliku ettevõtluse indeksisse. Eelmisel aastal osales indeksis 39 Koja liiget.

Järjekorras juba viiendat aastat koostatav indeks on ennast tõestanud kui sobiv juhtimisvahend neile ettevõtetele, kes soovivad saada tagasisidet ja tunnustust oma sotsiaalse ja keskkonnasäästlikule tegevusele. Osalemiseks tuleb täita veebipõhine küsimustik www.csr.ee lehel enne 8. oktoobrit.

Osalemine on tasuta. Väga hea soorituse korral omistatakse ettevõttele ametlik kvaliteedimärgis kuld-, hõbe- või pronkstasemel. Indeksi viivad läbi Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, EBS ja Äripäev.

OOTAME AKTIIVSET OSAVÕTTU!

Lisainfo:

MARKO SILLER

Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum
E-post: marko@csr.ee

Suunanäitaja – pretensiooni esitamise õigus ja müügigarantii

29. oktoober Kersti Võlu Koolituskeskuses (Kooli 7, Jõhvi)

Tarbijakaitseameti ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Jõhvi esinduse koostöös korraldavat info-päeva juhivad Hanna Turetski, Tarbijakaitseameti tarbijapoliitika ja avalike suhete osakonna juhataja. Koolitus toimub eesti ja vene keeles (sünkroontõlkega). Üritusest osavõtu tasu on 10 eurot (lisandub käibemaks), mis sisaldab kohvipause, lõunat ja jaotusmaterjale kas eesti või vene keeles. Osalejaks registreerumine Koja kodulehel www.koda.ee kuni 24. oktoobrini. Ürituse materjalid pannakse üles aadressile: www.tarbijakaitseamet.ee/suunanaitaja.

Päevakava:

- 9.00 Kogunemine
9.30 Tervitussõnad: Margus Ilmjärv, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Jõhvi esinduse juhataja

Teema: garantii vs pretensiooni esitamise õigus

- 9.40 Kokkuvõtte teostatud kontrollostudest Eesti kauplustes
(Anne Reinkort, Tarbijakaitseamet)
10.10 Mis vahe on garantiil ja pretensiooni esitamise õigusel?
(Anneli Nagel, Tarbijakaitseamet)

- 10.50 Kohvipaus

Teema: tööstuskaubad

- 11.05 Kaebuse esitamine - poolte õigused ja kohustused (sh teenus)
Kaebuse esitamine; ostu tõendamine; vea tõendamine;
esmakordne- ja korduv tootmisdefekt.
(Anneli Nagel, Tarbijakaitseamet)
12.30 Kaebuste lahendamine tarbijakaebuste komisjonis
Tarbija kaebuste komisjoni pädevus; tarbijakaebuste komisjoni koosseis;
tarbijakaebuste komisjoni töökord.
(Kai Amos, Tarbijakaebuste komisjoni esinaine)

- 13.05 Lõuna ja kohvipaus

Teema: e-kaubandus ja ülepiirilised ostud

- 13.35 Ülepiirilised ostud
Tarbija õigused teistest Euroopa Liidu riikidest ostude sooritamisel.
Tarbija õigused teiste riikide e-poodidest ostmisel.
Piiriüleste ostudega seotud kaebuste lahendamine.
(Kristina Vaksmaa, Euroopa Liidu tarbija nõustamiskeskuse juhataja)
14.20 Poolte õigused ja kohustused e-poest ostes
14-päevane tagastamisõigus; raha tagastamine; postikulud.
(Kadi Raudsepp, Tarbijakaitseamet)
15.20 Voucherid – mida silmas pidada vouchereid pakkudes ning vahendades?
(Kadi Raudsepp, Tarbijakaitseamet).

- 15.55 Päeva kokkuvõtte

EESTI KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA
ESTONIAN CHAMBER OF
COMMERCE AND INDUSTRY

Lisainfo ja registreerimine:
MARGUS ILMJÄRV

Tel: 502 3699 • E-post: margus@koda.ee

Infopäev

Euroopa Liidu väliskaubanduse sooduskordadest, sõlmitavatest uutest sooduslepingutest ja kauba päritolu tõendamisest

5. novembril

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)

Päevakava:

- 10.00 Euroopa Liidu poolt sõlmitavatest uutest lepingutest
(Kristi Karelsohn, Välisministeeriumi
Väliskaubanduspoliitika ja
rahvusvaheliste majandus-
organisatsioonide büroo direktor)
10.30 Kaupade ekspordil ja impordil Euroopa
Liidus kehtivad sooduskorrad
• Kauba päritoluga seonduvad ühe-,
kahe- ja mitmepoolsed
sooduskorrad ja päritolureeglid
• Kauba päritolu kumulatsioon
• Päritolutõendid (EUR1, EUR-Med,
vorm A, arve- ja päritolu-
deklaratsioonid) ja päritolutõendite
(järel)kontroll
• Uued suunad päritolu tõendamisel
(uus GSP, REX andmebaas jne)
(Aimi Pihel, Maksu- ja Tolliameti
tariifide talitus peaspetsialist)
12.00 Kohvipaus
12.15 Kaubanduskaitsemeetmed
• Dumpingu- ja tasakaalustustollimaks
(Anne-Lii Lillbok, Maksu- ja Tolliameti
tariifide talituse peaspetsialist)
13.00 Mitte-sooduspäritolu sertifikaatidest
(Lidia Friedenthal, Kaubanduskoja
vanemnõunik)

Osalustasu Koja liikmele 15 eurot, mitteliikmele
30 eurot. Hindadele lisandub käibemaks.

Lisainfo ja registreerimine:
LIDIA FRIEDENTHAL

Tel: 604 0077 • E-post: trade@koda.ee

Hommikukohv suursaadikuga:
majandusdiplomaat
Eesti Saatkonnas Kasahstanis
Margus Solnson

9. oktoobril Kaubanduskojas

Teisipäeval, 9. oktoobril toimub kell 8.45-10.15 Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) sügishooaja teine lühiseminar sarjast „Hommikukohv suursaadikuga“. Hommikukohvil kohtub ettevõtjatega Eesti majandusdiplomaat Kasahstanis Margus Solnson, kes avab selle atraktiivse, kuid tihti tundmatu maa võimalusi ning eripärasid ettevõtluse kontekstis. Lisaks katab Kasahstanis asuv saatkond ka Türgemistani, Kõrgõstani ning Tadžikistani.

Käsitletavad teemad:

- Kasahstani ja Eesti majanduskoostöö seis ja võimalused.
- Kasahstan kui Eesti üks suurimaid/lähemaid eksporditurge.
- Kasahstani majanduse väljavaade.
- Kasahstani võimalused/ohud lähemas tulevikus.
- Eesti ettevõtjate võimalustest Kasahstani turul.
- Saatkonna roll ja võimalused Eesti ettevõtjate abistamisel.
- Kasahstani kultuurilised iseärasused ja turule pürgijate takistused.
- Suhtlemine ja komplikatsioonid Kasahstani ärikultuuris ja bürokraatias.
- Lisaks võimalus uurida Türgemistani, Kõrgõstani ning Tadžikistani kohta.

Seminari osalustasu on Kaubanduskoja liikmele 7 eurot/mitteliikmele 14 eurot (hindadele lisandub käibemaks). Vajalik eelregistreerimine hiljemalt 08.10.2012. Kohtade arv on piiratud!

VÄLISMINISTEERIUM

Lisainfo ja registreerumine:
PRIIT RAAMAT

Tel: 604 0087 • E-post: priit@koda.ee

Registreeru nutitelefoni või tahvelarvuti kaudu!

Võimalused Korea IT- ja elektroonikasektoris

19. oktoobril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös EASi ja mitmete Eesti ning Korea spetsialistide ja ettevõtjatega korraldab Reedel, 19. oktoobril algusega kell 9.00 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) praktilise seminari Eesti IT- ja elektroonikasektori ettevõtetele.

Seminari eesmärk on tutvustada Korea majandust, IT- ja elektroonikatööstust ning võimalusi koostöök. Nõu annavad Korea spetsialistid, ettevõtjad ning kogemusi jagavad Korea turul juba tegutsevad Eesti firmad.

Programm:

- Tervitussõnad
Mait Palts (Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor)
ja Dong-sun Park (Korea Suursaadik Helsingis)*
- Korea ja Eesti koostöö: tänapäev ja tulevik*
Dong-sun Park (Korea Suursaadik Helsingis)
- Korea majandusülevaade, ekspordi-impordi andmed, turule sisenemise ja kontaktide leidmise võimalused. Ärikultuur ja selle eripärad.*
Ji-hyung Lee (KOTRA Helsingi esinduse direktor).
KOTRA – Korea Trade Investment Promotion Agency – on Korea äriarendusorganisatsioon, mille põhiülesandeks on elavdada kaubandussuhteid Korea ja teiste riikide vahel ning tutvustada investeerimisvõimalusi. Helsingi esindus katab lisaks Soomele ka kolme Balti riiki.
- IT- ja elektroonikavaldkonna tutvustus, arengutrendid ja tuleviku väljakutsed, sektoris tegutsevate ettevõtete/organisatsioonide ülevaade*
Ji-hyung Lee (KOTRA Helsingi esinduse direktor)
- Praktilised näited, kogemuste jagamine, koostööst Balti riikides (k.a Eestis)*
Korea ettevõtte esindaja
- Eesti ettevõtete kogemused
- Kokkuvõtted ja arutelu

Tärniga märgitud ettekanded on inglise keeles.

Korraldajal on õigus teha muudatusi.

Osalustasu on 15 eurot (hinnale lisandub käibemaks).

Seminari korraldamist kaasrahastab Euroopa Sotsiaalfond.

Europe Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

EAS
Enterprise Estonia

Lisainfo:

KRISTY TÄTTAR • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Seminar ELi majandusruum – piirideta tegevusväli

17. oktoobril Swissôtel Tallinnas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Euroopa Komisjoni esindus Eestis ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium korraldavad 17. oktoobril Swissôtel Tallinnas (Tornimäe 3) seminari „ELi majandusruum - piirideta tegevusväli“. Seminaril käsitletakse piiriülese tegutsemise õiguslikku raamistikku tänasel päeval ja uusi algatusi, ettevõtjana mujal tegutsemist lihtsustavaid ja abistavaid vahendeid ning ettevõtjate reaalseid kogemusi ja probleeme seoses piiriülese äritegevusega.

Päevakavas on:

- Ettekanne Euroopa Komisjoni esindajalt.
- Ettekanded tegutsevatest Eesti ja välismaa ettevõtjatest.
- Tutvustatakse erinevaid siseturu abimehhanisme.

Seminar toimub eesti ja inglise keeles.

Lisainfo ja registreerimine:

TRIIN UDRIS

Tel: 604 0090 • E-post: triin@koda.ee

Rahvusvaheline mess ja kontaktkohtumiste üritus Tech Industry 2012

29.-30. novembril Riias

Messil Tech Industry on esindatud tööstuse, tootmise, masinaehituse, metallitöötuse, automaatika, elektroonika, elektrotehnika ja tööriistadega tegelevad ettevõtted. Osalema oodatakse üle 25 000 isiku ja 200 ettevõtte 21 riigist. Messi raames toimuvad ka mitmed loengud ja seminarid ning osaleda saab ka kontaktkohtumiste üritusel eelnevalt valitud ettevõtetega. Kõigile kontaktkohtumistel osalejatele on messipääse tasuta.

Enne 15. oktoobrit registreerimisele korraldatakse soovi korral ka firmakülalastusi. Osalemine tasuta.

Lisainfo ja registreerimine:

TRIIN UDRIS

Tel: 604 0090 • E-post: triin@koda.ee

Mis iseloomustab meie töökohti
ja tehnoloogiat tulevikus?
Tule ja saa teada visiooniseminaril

Tehnoloogia areng ja tuleviku töökoht

23. oktoobril Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)

Seminari kava:

- 9.00 Hommikukohv
- 9.30 **Tehnoloogia tulevik** (Rasmus Reimo, Microsoft Eesti)
Räägime 5-10 aasta perspektiivis meid enim mõjutavatest tehnoloogia arengutest. Vaatame tehnoloogia erinevaid arengutsenaariumeid, analüüsime, kuidas muutub selle käigus tehnoloogia kasutajakogemus ning arutleme, kuidas muutub meie kui inimeste roll tehnoloogia kasutamisel tulevikus.
- 10.15 **Revolutsiooniliselt uus arvutitöökoha kasutuskogemus** (Andres Sirel, Microsoft Eesti)
Windows 8 on suurim kasutuskogemuse uuendus arvutitöökohal pärast Windows 95 tulekut. Teeme demode käigus tutvust Windows 8, järgmise põlvkonna ärirakenduste ja -teenustega ning räägime uutest põhimõtetest, mida IT-otsuste tegijatel on kasulik teada.
- 11.00 Kohvipaus
- 11.15 **Future of Workplace Computing. Tuleviku töökoht** (Glen Koskela, Fujitsu Nordic – ettekanne on inglise keeles)
Sotsiaalsete võrgustike, mobiilsidevahendite, pilverakenduste ning avaliku andmesalvestuse arengutredid muudavad pöördumatult meie arvutiga töötamise harjumust. Igapähele sobiv tööarvuti kaotab oma äriotstarvet. Sellest ning veel palju enamast räägib Fujitsu Nordicu tehnoloogia strateegia direktor ja visionäär Glen Koskela.
- 12.00 **IT-juhtimise tulevik** (Elvis Tilgar ja Kaupo Grünberg, Fujitsu Eesti)
IT-juhtimise roll ettevõttes täna ja homme.
- 12.20 **IT-riskide ja -kulude haldus** (Elvis Tilgar ja Kaupo Grünberg, Fujitsu Eesti)
Eesti kesksuurte ettevõtete näitel.
- 12.45 Lõpetame ja vastame küsimustele

Seminari osalustasu Kaubanduskoja liikmele 30 eurot ja mitteliikmele 60 eurot. Hindadele lisandub käibemaks.

Tulge kuulama ja olge arengutega kursis!

Lisainfo ja registreerimine:

MOONIKA KUKK

Tel: 604 0060 • E-post: moonika.kukk@koda.ee

Ida-Virumaa arengukonverents 2012

12. oktoobril Jõhvi Kontserdimajas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab konverentsisarja „Asimuut arengule“ raames Jõhvi Kontserdimajas (Pargi 40, Jõhvi) konverentsi, mille sihtrühmaks on Ida-Virumaa käekäigust huvitatud ettevõtjad, omavalitsuste, riigiasutuste ja vabaühenduste esindajad. Konverentsil osalemine on tasuta, vajalik eelregistreerimine.

Päevakava:

- 9.30 Saabumine, tervituskohv
- 10.00 Avasõna (Ida-Viru maavanem Riho Breivel)
- 10.15 Euroopa Liidu ja Eesti arengustenaariumid aastateks 2014-2020
- Euroopa areng aastani 2020 – muutused kodaniku tasandil (Kristiina Ojuland, Euroopa Parlamendi liige)
 - Euroopa Liidu kui riikide liidu ja majandusliidu areng aastani 2020 (Paavo Palk, Euroopa Komisjoni Eesti esindus)
 - Regionaalarengu kavandamine Eestis (Siseministeeriumi esindaja)
- 11.15 Ida-Virumaa arengustenaariumid aastateks 2014-2020
- Arengu planeerimise üldine loogika (Lauri Jalonen, OÜ Nutifikaator)
 - Ida-Virumaa arengueesmärgid aastateks 2014-2020, seire, seos eelmiste perioodidega (Indrek Narusk, Ida-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna peaspetsialist)
- 12.15 Lõuna
- 12.45 Perspektiivsed arenguvaldkonnad Ida-Virumaal
- Uued arengusuunad põlevkivivaldkonnas (Kalle Pirk, Põlevkivi Kompetentsikeskus)
 - Turismikoostöö tulemused ja võimalused (Kadri Jalonen, Ida-Viru Ettevõtluskeskus, Ida-Virumaa turismiklaster)
 - Ida-Virumaa kui rahvusvahelise filmitööstuse sihtkoht (Martin Adamsoo, Eesti Filmi ekspordi klatri esindaja)
- 14.15 Virgutuspaus
- 14.30 Arengukavad teeviidana (Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu üllatusesineja)
- 15.15 Moderaatori lõppsõna

Järgmised konverentsisarja „Asimuut arengule“ üritused:

- „Haridusfestival“, 18. oktoobril Jõhvi Kontserdimajas (www.haridusfestival.ee)
- Konverents „Põlevkivi – kelle rikkus“, 15. novembril Jõhvi Kontserdimajas (<http://pkk.ee/et/uritused/konverents-15-11-2012>)

Lisainfo ja registreerimine:

MARGUS ILMJÄRV • Tel: 502 3699 • E-post: margus@koda.ee

PAKKUMISED LIIKMELT LIIKMELE:

AS FUJITSU SERVICES

AS Fujitsu Services pakub kõikidele Kaubanduskoja liikmetele võimalust proovida/kasutada veebipõhist personalitarkvara Persona V3 30 päeva jooksul TASUTA (kokkuleppel ka pikemalt)! Persona V3 on kaasaegne tarkvara, mis on personalijuhi parim sõber. Selle abil saad koondada ettevõtte personaliandmed ühte kindlasse kohta, saad arvutada puhkuseid, planeerida koolitusi ja arenguvestluseid ning hoida silma peal ettevõtte arengul. Lühitutvustus saate vaadata aadressil http://youtu.be/UMW_12a_Ug0.

Lisaks personalimoodulile on võimalik proovida ka veebipõhist tööajaplaneerimise tarkvara – Persona Plannerit, mis annab Sulle võimaluse muuta töötajate tööaja planeerimise ja registreerimise protsessi täpsemaks, ülevaatlikumaks ning kiiremaks. Lühitutvustus saate vaadata aadressil <http://youtu.be/1E2zJISjy1o>.

Lisainfo:

Kaidi Neeme

E-post: Kaidi.Neeme@ee.fujitsu.com

Veeb: <https://persona.fujitsu.ee>

REMKO GRUPP OÜ

Remko Grupp pakub järgmisi teenuseid: töösusseadmete remont ja hooldus; seadmete kolimine, montaaž ja paigaldus; elektroonilised tööd; uuendame elektriskeeme; seadmete juhtimine kontrollritega; tõstemehhanismide remont; kraanade ja telerite remont; keevitusseadmete remont; hüdraulika ja pneumaatika seadmete remont. Meil on olemas oma remondibaas, kus teostame: treimistöid, freesimistöid, lihvimistöid (kuni 1200 mm), raiumistöid. Oleme sertifitseeritud vastavalt ISO 9001:2008 (nr EST 38311A) standardile.

Lisainfo:

Telliskivi 60, 10412 Tallinn

Müügiosakond: 5553 8033

Tehniline osakond: 5551 0300

E-post: remko.grupp@gmail.com

Veeb: www.remko.ee

Lisainfo:

KAIDI TALSÉN

Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

KOOSTÖÖPAKKUMISED:

- Saksa survevalust plasttoodete tootja otsib oma toodetele müügiesindajaid ja edasimüüjaid. Kood: 2012-09-18-035
- Itaalia maanteetranspordiga tegelev logistikafirma otsib agente ja esindajaid. Kood: 2012-09-11-010
- Leedu alumiiniumist akende, uste ja vaheseinade tootja otsib oma kauba edasimüüjaid. Kood: 2012-09-11-001
- Saksa inseneriteenuseid pakkuv ettevõtte, mis omab kompetentsi kõigis tehnilistes valdkondades, hõlmates majandusanalüüsi, juhtimist, tootmistsükli efektiivistamist, otsib ühissettevõtlust, allhanget. Kood: 2012-09-10-009
- Saksa e-raamatümüügiga tegelev ettevõtte pakub oma vahendusteenuseid digiraamatutega tegelevatele kirjastustele. Kood: 2012-09-10-004
- Leedu IT- ja raamatupidamisteenuseid pakkuv ettevõtte pakub alltöövõttu ja ettevõtete õiguslikku esindamist. Kood: 2012-09-07-005
- Suurbritannia elektroonikaseadmete (mobiiltelefonide jm) jäätmete käitlemise- ja taaskasutamise tegelev ettevõtte otsib allhankijat, pakub ühissettevõtlust. Kood: 2012-08-29-016
- Suurbritannia elektrooniliste seadmete testimise- ja mõõtmisega tegelev ettevõtte otsib oma kauba edasimüüjaid. Kood: 2012-08-28-023
- Suurbritannia ettevõtte on välja töötanud innovatiivse korduvkasutatava katteriide söögitoa ja peoruumidele ning otsib alltöövõtjaid, kes toodaksid suures mahus, otsib agente ja edasimüüjaid. Kood: 2012-09-06-006
- Rootsi firma on välja töötanud meetodi vanade ja kahjustatud kanalisatsioonitorude asendamiseks hoonetes, otsib oma tehnoloogia kasutamiseks huvitatud ettevõtteid, toote edasimüüjaid, pakub frantsiisivõimalust. Kood: 2012-09-04-029
- Läti tööriiete tootja pakub end alltöövõtjaks tekstiilisektori ettevõtetele. Kood: 2012-09-04-025
- Läti üks suurim elektroonikatööstuse ettevõtte (seadmed IT, turvasüsteemide ja meditsiini-seadmetes) pakub allhanget tööstuselektroonika sektori ettevõtetele. Kood: 2012-09-03-019
- Ühendkuningriigi ettevõtte, mis on leiutanud hiiremati kasutamiseks ebatasastel ja kitsastel pindadel, otsib oma kauba edasimüüjaid. Kood: 2012-08-30-015
- Läti puidutöötlemise ettevõtte otsib küttepuude edasimüüjaid. Kood: 2012-09-03-021
- Saksa espresso kohvimasinade tootja otsib allhankijaid. Kood: 2012-09-03-018
- Leedu auru puhastusmasinate müüja otsib oma toodete edasimüüjaid. Kood: 2012-09-03-017
- Rootsi tarkvaraetevõtte otsib Microsoft Share-Pointi arendajaid ja pakub allhanget. Kood: 2012-08-30-023
- Leedu pehmemööbli tootja otsib oma toodete edasimüüjaid. Kood: 2012-08-29-037
- Saksa plastide töötlemisega tegelev ettevõtte otsib väiketuulikute generaatorite tootjaid. Kood: 2012-08-27-004
- Rootsi konsultatsiooniettevõtte pakub oma teenuseid turule sisenejatele. Kood: 2012-08-27-002

Lisainfo: KADRI RIST
Tel: 604 0091
E-post: kadri.rist@koda.ee
www.koda.ee/koostoopakkumised

RIIGIHANKETEATED:

Tekstiil, rõivad, jalanõud

- Norras hangitakse tekstiilist valmistooteid (dressid, kingitused, auhinnad jmt). Tähtaeg 29.10.2012. Kood 5383
- Rootsis hangitakse sukkasid. Tähtaeg 15.11.2012. Kood 5384
- Rootsis hangitakse madratseid. Tähtaeg 22.10.2012. Kood 5385
- Taanis hangitakse jalatseid. Tähtaeg 05.11.2012. Kood 5386

Mööbel, sisustus

ja tarvikud

- Norras hangitakse mööblit. Tähtaeg 31.10.2012. Kood 5387
- Norras hangitakse haiglavoodeid. Tähtaeg 26.10.2012. Kood 5388
- Rootsis hangitakse aknaid. Tähtaeg 05.11.2012. Kood 5389
- Leedus hangitakse lampe. Tähtaeg 31.10.2012. Kood 5390
- Inglismaal hangitakse pörandakatteid. Tähtaeg 22.10.2012. Kood 5391

Metall, masinad ja seadmed

- Inglismaal hangitakse parkimisautomaate. Tähtaeg 22.10.2012. Kood 5392
- Saksamaal hangitakse tööpinke. Tähtaeg 02.11.2012. Kood 5393
- Saksamaal hangitakse plastitöötlemismasinaid. Tähtaeg 23.11.2012. Kood 5394
- Leedus hangitakse kraane, ventiile ja muid riistu. Tähtaeg 08.11.2012. Kood 5395
- Soomes hangitakse segamismasinaid. Tähtaeg 29.10.2012. Kood 5396

IT, elektroonika

- Taanis hangitakse monitore. Tähtaeg 26.10.2012. Kood 5397

Puit, ehitus, ehitusmaterjalid

- Inglismaal hangitakse tarbepuitu. Tähtaeg 22.10.2012. Kood 5398
- Inglismaal hangitakse majaehitusmaterjale. Tähtaeg 31.10.2012. Kood 5399
- Rootsis hangitakse okaspuitu. Tähtaeg 30.10.2012. Kood 5400

- Norras hangitakse puitu. Tähtaeg 24.10.2012. Kood 5401

Muu

- Rootsis hangitakse ratastoolipatju. Tähtaeg 31.10.2012. Kood 5402
- Rootsis hangitakse kütteõlisid. Tähtaeg 22.10.2012. Kood 5403
- Inglismaal hangitakse märke ja silte. Tähtaeg 22.10.2012. Kood 5404
- Inglismaal hangitakse valgusfoore. Tähtaeg 22.10.2012. Kood 5405
- Leedus hangitakse teedele puistatavat soola. Tähtaeg 09.11.2012. Kood 5406
- Norras hangitakse tõlketeenuseid. Tähtaeg 09.11.2012. Kood 5407

Lisainfo:
TRIIN UDRIS
Tel: 604 0090
E-post: triin.udris@koda.ee

KAUBANDUSKODA ÕNNITLEB OKTOOBRIKUU JUUBILARE!

20	PAROC AS liige alates 1996	BECKER TRADING OÜ liige alates 1999	OILIKEN BUNKERING AS liige alates 2003	10	SPORDI JA TÖÖRÕIVAD OÜ liige alates 2003
ACG-NYSTRÖM EESTI OÜ liige alates 1997	PRICEWATERHOUSE- COOPERS AS liige alates 1995	DEBORA GRUPP AS liige alates 2005	OTTENDER PLUS AS liige alates 2006	ADDENDA OÜ liige alates 2007	TEHNOVORM OÜ liige alates 2003
ADREM PÄRNU AS liige alates 1996	RASILL AS liige alates 2003	DELUX OÜ liige alates 2001	PIILIA KAUBANDUS OÜ liige alates 2001	AHRENS INVESTING OÜ liige alates 2009	VAISTAR CAPITAL AS liige alates 2009
ASMARI VEOD AS liige alates 1998	RIVIERA INTERNA- TIONAL AS liige alates 1996	E-PROFIIL AS liige alates 2003	QVALITAS ARSTIKESKUS AS liige alates 2000	ALMARO TRANS OÜ liige alates 2011	5
ELKON ELEKTER OÜ liige alates 2000	TANNI-VAKOMA OÜ liige alates 2002	FINEST GROUP AS liige alates 2007	RSL EHITUS OÜ liige alates 2007	BOHLE-BALTIC OÜ liige alates 2003	AMEERIKA EHITUSKEEMIA OÜ liige alates 2010
ESMAR EHITUS AS liige alates 1997	TIKKURILA AS liige alates 1997	HILDING ANDERS BALTIC AS liige alates 2009	SALIBAR OÜ liige alates 2008	COPYMAX OÜ liige alates 2009	BEST-HALL BALTIC OÜ liige alates 2012
ESTREFTRANS- SERVICE AS liige alates 2001	TONY AS liige alates 2002	INTERLEX OÜ liige alates 1999	SIMM OÜ liige alates 2006	ECOBIRCH AS liige alates 2005	ECO-MOS OÜ liige alates 2010
HAAB AS liige alates 1996	VIPIS OÜ liige alates 1998	KEILA TERKO LAOMAJANDUSE OÜ liige alates 2012	TALLINNA LINNAEHITUSE AS liige alates 1998	FELKMAN OÜ liige alates 2009	EST PROFIIL OÜ liige alates 2011
ILVES-EXTRA AS liige alates 1996	VIRU ELEKTRIK AS liige alates 2005	KURG JA PUNNEK OÜ liige alates 2005	TEET-AK OÜ liige alates 2003	FINLAID OÜ liige alates 2008	GRANITESET OÜ liige alates 2010
INFOTARK AS liige alates 1997	15	LENNULIIKLUS- TEENINDUSE AS liige alates 1998	UPTIME OÜ liige alates 2003	KOSU GROUP OÜ liige alates 2011	KB EHITUS- MASINAD OÜ liige alates 2012
JM KAPITAL OÜ liige alates 2000	ADVOKAADIBÜROO AMOS OÜ liige alates 1999	MAASIKAS & KO OÜ liige alates 2005	UUS IDEE OÜ liige alates 1999	LEIGOLA OÜ liige alates 2011	KNOWIT ESTONIA OÜ liige alates 2009
KANPOL AS liige alates 1995	ADVOKAADIBÜROO CONCORDIA OÜ liige alates 1999	MERLAIN AS liige alates 2010	WATER BOYS SYSTEM OÜ liige alates 2000	LUKU SERVICE OÜ liige alates 2008	LUCRATUS OÜ liige alates 2007
LAPI MT AS liige alates 2002	AGOLA-S OÜ liige alates 2010	MUHRO OÜ liige alates 1999	WELDING CONSTRUCTIONS OÜ liige alates 2000	ONEMED OÜ liige alates 2004	VIHJE OÜ liige alates 2010
MIIDURANNA SADAM AS liige alates 2001	BDG HOLDINGS OÜ liige alates 2008			PROJEKTI- EKSPERT OÜ liige alates 2004	ÕSEL PLASTIC OÜ liige alates 2008
NYCOMED SEFA AS liige alates 1998				SALESFORCE OÜ liige alates 2008	

KAUBANDUSKODA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond	Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertificaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid
	Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad
	Tel: 604 0090 • koostööpakkumised
Poliitikakujundamise ja õigusosakond	Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus
Turundus- ja liikmesuhete osakond	Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • Tel: 604 0086 • liikmesuhted
	Tel: 604 0088 • avalikud suhted
	Teataja toimetus • toimetaja Kaidi Talsen • Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee
Raamatupidamine	Tel: 604 0067
Kaubanduskoja Tartu esindus	Pikk 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196
Kaubanduskoja Pärnu esindus	Rüütli 39, 80011 Pärnu • Tel: 443 0989
Kaubanduskoja Kuressaare esindus	Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757
Kaubanduskoja Jõhvi esindus	Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

Jeep Grand Cherokee

3.0 CRD V6 Aut

Nüüd
2500€ väärtuses
talvepakett
kauba peale

Talvepakett sisaldab:

- ★ Jeep valuvelgedega naastrehvid
- ★ porisirmid
- ★ kummimatid salongis ja pagasiruumis
- ★ Jeep lumehari
- ★ Jeep kingitus

Overland varustuses:

- ★ Quadra-Drive II aeglustiga 4WD süsteem
- ★ Quadra-Lift õhkvedrustus
- ★ High Performance Handling Group
- ★ 20-tollised poleeritud kergmetallveljed
- ★ Klaas-panoraamkatus
- ★ Ventileeritavad nahkistmed
- ★ Soojendusega puit/nahkrool
- ★ Puutetundlik 40 GB HDD DVD/CD/MP3 navigatsioonisüsteem
- ★ 9 kõlarit 506 W + sūbwoofel*
- ★ Pagasiluugi elektriline ajamsulgur
- ★ BI-ksenoon esituled
- ★ Tagurduskaamera

- ★ Kiirendus 0-100 km/h 8,2s
- ★ Lubatud haagise mass 3500kg

Valik autosid kohe olemas

2 aastat
tasuta
maanteeabi

Keskmine kütusekulu 8,3 l/100km, CO₂ emissioon 218 g/km.

Küsi Jeep liisingupakkumist
Kuumakse alates **484 €**

*Liisingu näidispakkumine: kasutusrent, sissemakse 10%,
periood 60 kuud, intress 1,95% + 6 kuu Euribor,
jäakväärtus 30%

Kampaania kehtib 31. oktoobrini.

SILBERAUTO

Silberauto Eesti AS Jeep esindused • Tallinn • Peterburi tee 50a Tallinn tel
5333 7943 • Tartu • Ringtee 61 tel 730 0785 • Pärnu • Riia mnt. 231a tel 445 1999
• Jõhvi • Jaama 42a tel 5333 7740 • Viljandi • Pargi 3b tel 435 4902 • Rakvere •
Haljala tee 1, Tõrremäe Tel 5333 7875 • Kuressaare • Tallinna 82b tel 5333 7794
• www.jeep.ee • Jeep on Chrysler Group LLC registreeritud kaubamärk.

Jeep

„Eesti edukad
ei ebaõnnestu,
arvatakse.
Aga tegelikult?“

TOOMAS TAM SAR
Pämu Konverentsid, partner

„Ebaõnnestumine
olgu aus.“

PRIIT PERENS
Swedbank, peadirektor

„Teen iga päev
vähemalt ühe vea.“

JANNE LIHAVAINEN
Prisma Peremarket, tegevdirektor

„Olen ise teinud
palju vigu, aga neist
loodetavasti õppinud
ja ei palka ühtegi
juhti, kes pole kunagi
ebaõnnestunud.“

JOAKIM HELENIUS
Trigon Capital Group,
asutaja ja tegevdirektor

Ebaõnnestumine

www.juhtimiskonverents.ee

Pärnu
Juhtimiskonverents

11.-12. OKTOBER 2012